

**Informatīvais ziņojums par
Programmas dzimumu līdztiesības īstenošanai 2005.-2006.gadam
izpildi**

Informatīvais ziņojums sagatavots, izpildot Ministru kabineta 2004.gada 8.septembra rīkojuma Nr.600 „Par Programmu dzimumu līdztiesības īstenošanai 2005.-2006.gadam” 4.punktā uzdoto.

I. Vispārējs situācijas raksturojums dzimumu līdztiesības jomā 2006.gadā

Dzimumu līdztiesības īstenošanas jomā 2006.gadā bija vērojama līdzšinējā tendence, ka vērienīgākie pasākumi tiek īstenoti dažādu projektu ietvaros. Vienlaikus tika realizēti vairāki projekti Eiropas Sociālā fonda, kā arī Eiropas Kopienas programmas un Kopienas iniciatīvas EQUAL ietvaros. Līdz ar to dzimumu līdztiesības tēmai tika nodrošināta plašāka publicitāte un sabiedrības uzmanība tika pievērsta, kā arī diskusijas ar dažādu aktivitāšu palīdzību veicinātas ilgstošākā laika posmā.

Rietumeiropas valstīs dzimumu līdztiesība politiskajā dienas kārtībā atrodas jau vairāk kā desmit gadus. Latvijā darbs dzimumu līdztiesības jomā uzsākts 1990-to gadu otrajā pusē, tomēr vēl joprojām nereti sastopama skeptiska attieksme un neizpratne vai kļūdaina izpratne par dzimumu līdztiesības būtību un paredzamajiem ieguvumiem tās īstenošanas rezultātā. Lai arī jau 2001.gadā Ministru kabinetā akceptētajā Konceptijā dzimumu līdztiesības īstenošanai (prot. Nr.50, 21.§) tika izvirzīts mērķis veicināt dzimumu līdztiesības jautājumu efektīvu, integrētu un koordinētu risināšanu, nozaru ministriju aktivitāte dzimumu līdztiesības jautājumu integrēšanā savā politikā bijusi zema.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, 2006.gadā bija vērojama palielināta citu nozaru speciālistu interese par dzimumu līdztiesības jautājumiem un vēlme izvērtēt savu nozari no dzimuma perspektīvas. Iespējams tas skaidrojams gan ar speciālistu pieaugošo izpratni, gan to, ka Eiropas Savienības struktūrfondu apgūvē dzimumu līdztiesība (kā viens no vienādu iespēju aspektiem) noteikta kā viena horizontālajām prioritātēm.

Pozitīvi vērtējams fakts, ka dzimumu līdztiesības īstenošana, kā arī citi ar dzimumu līdztiesību saistīti jautājumi iekļauti 2006.gada rudenī izveidotās valdības deklarācijā. Tomēr vienlaikus jāatzīmē, ka 9.Saeimā nav izveidota Dzimumu līdztiesības apakškomisija kā tas bija iepriekšējā Saeimā, kas nozīmē, ka dzimumu līdztiesības jautājumi nav iekļauti aktuālajā politiskajā dienas kārtībā un šo jautājumu nonākšana parlamentāriešu redzeslokā ir apgrūtināta.

Kopumā saglabājusies līdzšinējā tendence, ka pasākumu īstenošana dzimumu līdztiesības mērķu sasniegšanai lielā mērā atkarīga no ieinteresēto pušu aktivitātes un spējas piesaistīt finansējumu.

Dzimumu līdztiesība ir joma, kurā izmaiņas sagaidāmas tikai ar vienlaicīgi notiekošu sabiedrības attieksmes maiņu. Savukārt, pētījumi liecina, ka izmaiņas sabiedrības attieksmē notiek ļoti lēni. 2001.gadā veiktā pētījuma¹ ietvaros apgalvojumam „sievietes parasti ir tās, kas ģimenē veic regulāros ikdienas darbus” piekrīt 84% respondentu, savukārt izteikumam „vīrietim ir jāuzņemas lielāka atbildība par ģimenes materiālo labklājību” piekrīt 85% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. 2006.gadā veiktās iedzīvotāju aptaujas² rezultāti līdžīgos apgalvojumos rāda, ka uzskatam „rūpes par mājsaimniecību jāuzņemas sievietei” piekrīt 68% aptaujāto, bet uzskatam „vīrietim jābūt ģimenes apgādniekam” - 86% aptaujātie iedzīvotāji. Tas apliecina, ka vēloties virzīties uz tādu sabiedrības modeli, kur abiem dzimumiem ir ne tikai vienādas tiesības, bet arī iespējas, kur pret abiem valda vienlīdzīga attieksme un mājas darbi un profesijas netiek dalītas pēc to piemērotības dzimumam, jāturpina sabiedrības informēšana un izglītošana par dzimumu līdztiesības jautājumiem. Jāturpina skaidrot dzimumu līdztiesības būtību, mērķi un ieguvumi, novēršot pārpratumus, kas rodas kļūdainas izpratnes dēļ.

Ņemot vērā, ka divas vērienīgas Eiropas Savienības finansētās programmas, kur Latvijas institūcijām bija iespēja iesniegt savus uz dažāda veida diskriminācijas novēršanu un vienādu iespēju nodrošināšanu vērstos projektus, savu darbību ir beigušas, turpmākajos gados nav paredzama vienlaicīga vairāku vērienīgu projektu un citu aktivitāšu īstenošana. Tas nozīmē, ka pēdējos divos gados vērojamais intensīvais darbs ar sabiedrību un dažādajām mērķa grupām turpmākajos gados būs ierobežots.

Lai izdarītu secinājumus par sabiedrības attieksmes maiņu, novērtētu pēdējo gadu ieguldījumu un tādējādi identificētu turpmākās intervences jomas, reizi desmit gados būtu nepieciešams veikt vērienīgu pētījumu, kurā tiktu analizēti dati par sieviešu un vīriešu situāciju dinamikā dažādās tautsaimniecības nozarēs, kā arī fiksētas un novērtētas izmaiņas sabiedrības attieksmē pret dzimumu līdztiesības jautājumiem.

II. Situācijas raksturojums par Programmas dzimumu līdztiesības īstenošanai 2005. – 2006.gadam paveikto

„Programmā dzimumu līdztiesības īstenošanai 2005.-2006.gadam” (turpmāk – programma) kā galvenās jomas, kurās nepieciešams veikt situācijas uzlabošanas pasākumus, noteiktas izglītības, darba un ģimenes dzīves apvienošanas, atbildīgo institūciju kapacitātes stiprināšanas un vardarbības prevencijas jomas.

¹ Iedzīvotāju izpratne un attieksme pret dzimumu līdztiesības jautājumiem. Latvijas iedzīvotāju aptauja. SKDS, 2001

² Dzimumu līdztiesība Latvijā. Aptaujas rezultātu analīze. Latvijas fakti, 2004

LMzino_310107_progrizpilde; Informatīvais ziņojums par Programmas dzimumu līdztiesības īstenošanai 2005.-2006.gadam izpildi

Pasākumu īstenošana visos programmas rīcības virzienos bijusi veiksmīga, īstenota lielākā daļa paredzēto pasākumu. Bez plānotajiem notikuši arī citi pasākumi, kas veicina virzīšanos uz programmā nosprausto mērķu sasniegšanu. Raksturīga tendence, ka liela mēroga iniciatīvas un pasākumi par dažādām ar dzimumu līdztiesību saistītām tēmām tiek īstenoti projektu ietvaros pārsvarā ar Eiropas Savienības un starptautisko organizāciju līdzekļiem vai atbalstu, Latvijai piedaloties ar savu līdzfinansējumu.

Kopumā var secināt, ka pozitīvas izmaiņas vērojamas visos programmas rīcības virzienos. Pasākumu īstenošanā iesaistīts ļoti plašs dalībnieku loks, izmantotas dažādas metodes un aptvertas dažādas auditorijas. Pasākumus īsteno gan valsts, gan sabiedriskās institūcijas. Tie mērķēti uz dažāda vecuma sievietēm un vīriešu grupām, ģimenēm, darba devējiem, darba ņēmējiem, sociālās un izglītības jomas pārstāvjiem utt., pārklājot visus Latvijas reģionus. Informācijas izplatīšanai un izglītošanai izmantoti semināri, diskusijas, sabiedrības informēšanas kampaņas, publikācijas presē, TV un raidījumi, plakāti, bukleti, bezmaksas tālrunis, pētījumi, u.c.

Atsevišķi pasākumi, lai arī notikušas rīcības virzienam un mērķim atbilstošas aktivitātes, uzskatāmi par daļēji izpildītiem, jo nav iespējams izmērīt noteikto sasnieguma indikatoru. Izvērtējot īstenotās aktivitātes, jāsecina, ka atsevišķos gadījumos īstenotās aktivitātes neatbilst sākotnēji noteiktajiem sasnieguma indikatoriem, jo sasnieguma indikators norāda nevis uz īstenotajām aktivitātēm, kas liecinātu par pasākuma izpildi, bet gan tālākajām izmaiņām kopējās politikas rezultātā.

Kopējās programmā iekļauto pasākumu īstenošanas izmaksas sastāda 1 145 246 LVL, kas apliecina, ka bez ieguldījumiem dzimumu līdztiesības un ar to saistīto jautājumu risināšanā būtu iespējamas vien ļoti ierobežotas aktivitātes. Tā kā atsevišķs finansējums programmas īstenošanai netika piešķirts un vairāki īstenotie pasākumi ir kāda apjomīgāka projekta sastāvdaļa, uzrādīt precīzas šo pasākumu izmaksas faktiski nav iespējams. Tādēļ Informatīvajā ziņojumā norādīts finansējuma avots, tomēr norādītās izmaksas nav uzskatāmas par pilnīgi precīzām.

1. Rīcības virziens - *Visu līmeņu izglītība un sabiedrības informētības līmeņa par dzimumu līdztiesības jautājumiem paaugstināšana*

Rīcības virziena ietvaros īstenoti gan uz sabiedrības informēšanu un izglītošanu kopumā, gan īpaši uz izglītības jomu mērķēti pasākumi. Izglītības joma un speciālisti kā aktivitāšu mērķis tika izvēlēti, uzskatot, ka nākamās paaudzes uzvedības un izpratnes par sievietēm un vīriešu pienākumiem un tiesībām liela mērā ir atkarīga no audzināšanas un informācijas, ko bērni iegūst caur izglītības sistēmu.

Programmas periodā īstenoti divi vērienīgi pētījumi – „Mediju loma varas pārdalē” par stereotipu veidošanu un uzturēšanu un „Situācijas analīze izglītības sistēmā par dzimumu līdztiesības jautājumiem”, kurā analizēts skolēnu, skolotāju un vecāku viedoklis par dzimumu līdztiesības jautājumiem. 2005.gadā tika realizēta sociālās reklāmas kampaņa *Kāpēc ne?*, kas uzrunāja sabiedrību, uzdodot jautājumus par sieviešu un vīriešu lomu lēmumu pieņemšanā, kā arī mājas un ģimenes dzīvē. Gan pētījumi, gan sociālā reklāma, gan īpaši uz tēviem vērstās un citas informējošās aktivitātes bija iespējamās pateicoties vairākiem no ES budžeta finansētajiem projektiem.

Ievērojami uzlabojusies situācija attiecībā uz dzimumu līdztiesības īstenošanu izglītības jomā, kur iepriekš bija vērojama pasivitāte, bet šobrīd dzimumu līdztiesības jautājumi nonākuši diskusiju lokā. Pētījuma³ par situāciju izglītības jomā ietvaros veiktās mācību priekšmetu speciālistu intervijas un mācību grāmatu analīze liecina, ka vairākās jaunākajās mācību grāmatās ir atrodams materiāls par dzimumu līdztiesību. Tomēr, tā kā mācību priekšmetu standartos nav paredzēts iekļaut metodiskus norādījumus skolotājiem, kā nodrošināt izvīrīto prasību apguvi, tad mācību procesā iespējama skolotāju brīva, subjektīva interpretācija, kā un ko skolēni apgūs par dzimumu līdztiesības jautājumiem. Ņemot vērā pētījumā konstatēto skolotāju virspusējo informētību par dzimumu līdztiesības jautājumiem un pretrunīgo izpratni par dzimumu līdztiesības būtību, pastāv iespēja, ka interpretācija būs dažāda un, iespējams saturēs stereotipus un aizspriedumus par dzimumiem.

Skolotāju vidū lielu atsaucību guvusi ES Nacionālās programmas projekta ietvaros izstrādātā un ISEC licencētā mācību programma „Pieeja un darba paņēmieni vienādu iespēju nodrošināšanai zēniem un meitenēm” un šī paša projekta ietvaros tapušās mācību filmiņas par dzimumu līdztiesību trim skolēnu vecuma grupām. Divu dienu mācību programma izvērsti analizē dzimumu līdztiesības aspektus mācību saturā, mācību grāmatās, kā arī skolotāju darbā un attieksmē. Analizējot novērtējuma anketas, bieži sastopams viedoklis, ka skolotāji ir saskatījuši, saprot nepieciešamību un gatavi savu darbu analizēt no dzimuma perspektīvas.

Lai arī jau kopš 90-to gadu vidus projekti lielā mērā ir bijuši vērsti uz iedzīvotāju izpratnes paplašināšanu un stereotipu maiņu, joprojām vērojama nepietiekama gan iedzīvotāju, gan speciālistu izpratne par sieviešu un vīriešu lomām, iespējām un citiem dzimumu līdztiesības pamatprincipiem, kā arī šo jautājumu nozīmīgumu visās sabiedriskās dzīves un politikas jomās. Tādēļ sabiedrības un speciālistu izglītošana par dzimumu līdztiesības nozīmi un ieguvumiem, kā arī skaidrojoši pasākumi par stereotipu ietekmi un uz to maiņu vērsti pasākumi nepieciešami arī turpmāk.

---

³ Ziņojums. Situācijas analīze izglītības sistēmā par dzimumu līdztiesības jautājumiem. Rīga, Labklājības ministrija. 2005.
LMzino_310107_progrizpilde; Informatīvais ziņojums par Programmas dzimumu līdztiesības īstenošanai 2005.-2006.gadam izpildi

2. Rīcības virziens – *Darba un ģimenes dzīves apvienošana*

Rīcības virzienā iekļautie pasākumi iedalāmi trīs blokos – informatīvi izglītojošie pasākumi, bērnu aprūpes iespēju pilnveidošana un elastīga darba laika un formu ieviešana.

Visvērienīgākās aktivitātes notikušas Eiropas Sociālā fonda un Kopienas iniciatīvas EQUAL projektu ietvaros. Ar sabiedrības informēšanas kampaņām, semināriem, diskusijām, drukātiem un cita veida informatīviem materiāliem par dzimumu līdztiesību nodarbinātības kontekstā pie sabiedrības vērsusies Labklājības ministrija, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība (turpmāk – LBAS), Latvijas Darba devēju konfederācija un Valsts cilvēktiesību birojs.

Uz jaundzimušo bērnu tēviem vērstas aktivitātes ar mērķi iesaistīt vīriešus jaundzimušā bērna aprūpe, tādējādi stiprinot ģimenes savstarpējās attiecības, īstenojusi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra un LBAS. Par augošu vīriešu līdzdalību mazu bērnu aprūpē liecina pieaugušais paternitātes atvaļinājumu izmantojušo tēvu skaits. 2004.gadā paternitātes atvaļinājumu izmantoja 22% no sociāli apdrošinātajiem tēviem, 2005.gadā jau 25,5% un 2006.gada pirmajos trīs ceturkšņos jau 30% no jaundzimušo bērnu tēviem.

Attiecībā uz pirmsskolas vecuma bērnu aprūpes iespēju pilnveidošanu aktivitātes īstenojušas Bērnu un ģimenes lietu ministrija (turpmāk – BM), Ekonomikas ministrija (turpmāk – EM) un Izglītības un zinātnes ministrija (turpmāk – IZM). BM Valsts programmā bērna un ģimenes stāvokļa uzlabošanai 2007.gadam iekļauts pasākums – Pilotprojekts par aukļu dienesta izveidi, kas paredz izveidot datu bāzi (reģistru) par auklēm konkrētajā pašvaldībā, savukārt EM 2007.gada sākumā paredzējusi iesniegt Ministru kabinetā Informatīvu ziņojumu par jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecību. IZM apzinājusi situāciju par rindā uz vietu pirmsskolas izglītības iestādē esošajiem bērniem, secinot, ka lielākās problēmas ir tieši galvaspilsētā.

Kā ļoti veiksmīgu piemēru bērnu aprūpes iespēju pilnveidošanai var minēt BM īstenotos rotaļu un attīstības centru izveides projektus. Līdz šim visā Latvijā izveidoti jau 39 centri, tādējādi atbalstot pašvaldību centienus veidot ģimenes vajadzībām atbilstošu infrastruktūru un cita starpā ļaujot vecākiem ar maziem bērniem veiksmīgāk pildīt ar darbu un bērnu aprūpi saistītos pienākumus. Turpmāki pasākumi bērnu aprūpes iespēju pilnveidošanai (jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu veidošana un alternatīvo aprūpes iespēju attīstīšana) ir paredzēti ES finanšu ietvara periodā 2007.-2013.gadiem.

Analizējot vecāku situāciju attiecībā uz elastīgajām darba formām, pētījuma⁴ ietvaros ģimenes ar maziem bērniem tika aptaujātas par dažādu elastīgo darba formu reālo izmantošanu un ieinteresētību kādu no tām izmantot.

⁴ Dzimumu līdztiesības aspekti darba tirgū. Rīga, Labklājības ministrija. 2006 (vēl nepublicēts).
LMzino_310107_progrizpilde; Informatīvais ziņojums par Programmas dzimumu līdztiesības īstenošanai 2005.-2006.gadam izpildi

Rādītāji par vecāku ieinteresētību izmantot kādu no elastīgajām darba formām⁵ ir daudz augstāki nekā rādītāji par to izmantošanu. Atbilstoši reālajai praksei, mazus bērnus visbiežāk aprūpē māte, tādēļ sievietes, kas atsākušas strādāt pēc bērna piedzimšanas, salīdzinājumā ar laiku pirms bērna piedzimšanas, biežāk izmanto kādu no elastīgajām darba formām (lielākoties tas ir elastīgs darba laiks un nepilna slodze). Vīriešu vidū vien daži procenti no tēvu kopskaita bija izmantojuši kādu no elastīgajām darba formām. Turpretī nepilnu darba slodzi vēlētos strādāt 13% vīriešu un 42% sieviešu, bet elastīgu darba laiku vēlētos izmantot 38% vīriešu un tik pat daudz sieviešu.

Lai veicinātu elastīgu darba formu un laika ieviešanu un izmantošanu, 2005. un 2006.gadā ES Nacionālo programmu LBAS un LDDK īstenoto projektu ietvaros notikušas galvenokārt informatīvas aktivitātes darba devējiem un darbiniekiem. Notikuši arī semināri un izstrādāti informatīvi materiāli gan darbiniekiem, gan darba devējiem, jo elastīga darba laika un formu ieviešana atkarīga ne tikai no darbinieku informētības un vēlmēm, bet arī no darba devēju un arodbiedrību aktīvas līdzdalības. Tomēr tā kā elastīgās darba formas joprojām tiek piemērotas salīdzinoši reti, aktivitātes, kuru mērķis ir uzlabot darbinieku iespējas saskaņot darba un ģimenes dzīvi, izmantojot elastīgo darba formu sniegtās iespējas uzskatāmas par plašu darbības lauku arī turpmākajām aktivitātēm.

3. Rīcības virziens – *Kapacitātes un izpratnes līmeņa paaugstināšana valsts pārvaldē par dzimumu līdztiesības jautājumiem un ilgtspējīga dzimumu līdztiesības politikas īstenošanas mehānisma veidošana.*

Rīcības virziena pasākumi bija vērsti uz iesaistīto institūciju kapacitātes dzimumu līdztiesības jautājumos stiprināšanu un pieejamās statistikas sadalījumā pa dzimumiem paplašināšanu.

Jau 2001.gadā Ministru kabinetā akceptētās Konceptijas dzimumu līdztiesības īstenošanai mērķis paredz dzimumu līdztiesības jautājumu efektīvu, integrētu un koordinētu risināšanu. Tas nozīmē, ka nepieciešama visu nozaru atbalsts un iesaistīšanās, tādēļ vairāku pasākumu ietvaros ir organizētas mācības valsts pārvaldes un pašvaldību speciālistiem. Par pieaugošu nozaru ministriju izpratni liecina fakts, ka arvien biežāk izstrādātajos politikas plānošanas dokumentos tiek ņemta vērā dzimuma perspektīva un ministrijām ir izdevies integrēt dzimumu līdztiesības aspektu nozaru politikā. Tomēr uz turpmāku apmācību par dzimumu līdztiesības jautājumiem un integrētās pieejas izmantošanu nepieciešamību norāda normatīvo aktu projektu anotācijās ļoti reti sniegtais izvērtējums par normatīvā akta projekta ietekmi uz sieviešu un vīriešu situāciju.

---

⁵ Ar elastīgām darba formām domāts summētais darba laiks, darbs maiņās, elastīgs darba grafiks, saīsināts darba laiks/ nepilna darba slodze, attālinātais darbs
LMzino_310107_progrizpilde; Informatīvais ziņojums par Programmas dzimumu līdztiesības īstenošanai 2005.-2006.gadam izpildi

Statistikas datu vākšana tiek nodrošināta saskaņā ar Statistiskās informācijas valsts programmu, kur vairākums datu tiek vākti sadalījumā pa dzimumiem. Tomēr, veicot situācijas analīzi konkrētā nozarē izvērtējums no dzimuma perspektīvas sastopams ļoti reti. Šādas analīzes veikšana ļautu konstatēt dzimumspecifisko situāciju un izvēlēties mērķētākus pasākumus situācijas risināšanai. Lai pamatotu viena vai otra dzimuma atrašanos īpašā situācijā, turpmāk nepieciešams sadalījumā pa dzimumiem pieejamos datus arī analizēt un atspoguļot nozaru pārskatu, situācijas izvērtējuma un citos dokumentos.

4. Rīcības virziens – Vardarbības ģimenē prevencija

Vardarbības ģimenē problēma ir starpnozaru jautājums un skar vairāku ministriju kompetencē esošos jautājumus. Vardarbības ģimenē prevencija kā viens no programmas rīcības virzieniem tika noteikts, jo vardarbības ģimenē jautājumu risināšana ir būtisks nosacījums dzimumu līdztiesības īstenošanā.

Rīcības virziena ietvaros notikušas uz sabiedrību kopumā un dažādu speciālistu grupām orientētas izglītojošas aktivitātes par vardarbības atpazīšanu un dažādu nozaru profesionāļu savstarpējo sadarbību vardarbības ģimenē gadījumu risināšanā.

Vardarbības ģimenē problēmas risināšanā aktīvi iesaistījušās arī sabiedriskās organizācijas, īstenojot projektus sadarbībā ar ārvalstu partneriem un starptautisku finansējumu. Centrs pret vardarbību „Dardedze” sadarbībā ar starptautisko fondu Polijā OAK un BM ir īstenojis kampaņu „Bērnība bez vardarbības”, organizējot profesionāļu un speciālistu apmācību un izveidojot vecāku izglītojošas atbalsta grupas, kā arī labdarības kampaņu „Par drošu bērnību”. Savukārt asociācija „Papardes zieds” sadarbībā ar Igaunijas un Somijas partneriem ES projekta DAFNE II ietvaros un BM ir izstrādājusi apmācību materiālus par vardarbības primāro profilaksi un veikusi sabiedrības informēšanu.

Šobrīd Latvijā attiecībā uz vardarbības ģimenē jautājumiem nav noteikts politiskais atbildības deleģējums un tas apgrūtina iesaistīto pušu sadarbību un risinājumu meklēšanu. Lai veiktu visaptverošus situācijas uzlabošanas pasākumus valsts mērogā un mazinātu vardarbību ģimenē, vardarbības ģimenē problēmu nepieciešams iekļaut politiskajā dienas kārtībā.

Informatīvā ziņojuma turpinājumā pievienotā tabula sniedz pārskatu par programmas četru rīcības virzienu ietvaros īstenoto pasākumu izpildi.

Pārskats par Programmā dzimumu līdztiesības īstenošanai 2005.-2006.gadam iekļauto pasākumu izpildi

Nr. p. k.	Pasākums	Sasnieguma indikatori	Pasākuma koordinators un iesaistītās institūcijas	Pasākuma izmaksas un finansēšanas avots	Informācija par izpildi
<p><i>Apakšmērķis: Dzimumu līdztiesības principam atbilstošu priekšstatu par sieviešu un vīriešu lomām darbā un sadzīvē veidošana visos izglītības sistēmas līmeņos un sabiedrības informētības līmeņa par dzimumu līdztiesības jautājumiem paaugstināšana</i></p> <p><i>Rīcības virziens: Visu līmeņu izglītība un sabiedrības informētības līmeņa par dzimumu līdztiesības jautājumiem paaugstināšana</i></p>					
1.1.	Veikt pētījumu par masu mediju lomu stereotipu veidošanā un atspoguļošanā.	Publicēti pētījuma rezultāti.	LM	25 706 LVL, Eiropas Kopienas programma + valsts budžets	<p>Izpildīts.</p> <p>Eiropas Kopienas programmas Projekta „Mediju loma varas pārdaļē” ietvaros 2004.gadā Latvijā veikti pētījumi „Mediju loma varas pārdaļē” un „Sievietes un vīrieši pārvaldībā”.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pētījumu rezultāti sagatavoti publicēšanai brošūrās 150 eksemplāros latviešu un angļu valodās. • Pētījuma rezultāti ievietoti LM mājas lapā www.lm.gov.lv, sabiedriskās politikas portālā www.politika.lv un projekta mājas lapā www.medijuprojekts.lv <p>2005.gadā iecerētā atkārtotā pētījuma publicēšana brošūrās administratīvu un komplicētas iepirkuma procedūras organizēšanas dēļ līdz projekta beigu termiņam 2005.gada 28.februārim vairs nebija iespējama.</p> <p>2005.gada laikā pētījumu rezultātu izplatīšana un izmantošana notikusi dažādos pasākumos (semināros, diskusijās, intervijās, pārskatos, utml.)</p>
1.2.	Veikt sabiedrības informēšanas pasākumus par dzimumu līdztiesības jautājumiem un stereotipiem.	Izveidota sociālā reklāma. Izstrādāti un nopublicēti 5000 ekspl.	LM, VSAA, BM, VCB		<p>Izpildīts.</p>

		informatīvi materiāli. Izstrādāti 30 plakāti un izvietoti 30 reklāmas standos.			
			LM	100 369 LVL, Eiropas Kopienas programma + valsts budžets	<ul style="list-style-type: none"> • 2004.gada novembrī un decembrī ir izstrādāta un īstenota sociālās reklāmas kampaņa, kuras ietvaros: <ul style="list-style-type: none"> ○ izveidots vortāls <i>Kāpēc nē?</i>, divi sociālās reklāmas klipī, kas pārraidīti televīzijā, rīkotas diskusijas, rīkots Tēvu gājiens; ○ veikta sabiedriskās domas aptauja Dzimumu līdztiesība Latvijā. Rezultāti ievietoti Labklājības ministrijas mājas lapā www.lm.gov.lv un projekta mājas lapā www.medijuprojekts.lv ; ○ lielāko pilsētu reklāmas standos tika izvietoti 60 sociālās reklāmas plakāti par divām dažādām dzimumu līdztiesības tēmām (par lēmumu pieņemšanu un darba un ģimenes dzīves saskaņošanu). • 2005.gada janvārī organizēta starptautiska konference „Masu mediju loma varas pārdalē”, kurā piedalījās vairāk kā 200 dalībnieki ne tikai no Latvijas, bet arī no visām jaunajām ES dalībvalstīm un kura ieguva plašu masu mediju uzmanību.
			VSAA	1977 LVL, VSAA budžets, piesaistīto sponsoru (Latvijas uzņēmumu) finansējums: dāvanas mazuljiem, atlaižu kartes.	<p>2005.gadā VSAA īstenotie pasākumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 10 raidījumi reģionālajās TV un radio; ▪ 37 publikācijas rajonu presē; ▪ 8 tikšanās ar interesentiem Māmiņu skolās, Bēbīšu skolās Bauskā, Preiļos, Ogrē, Rīgas rajonā un Valmierā; ▪ Māmiņu dienas Rīgas Dzemdību namā un Kuldīgas slimnīcā (VSAA ekspertu izbraukuma konsultācijas) sadarbībā ar Biznesa augstskolas „Turība” sabiedrisko attiecību maģistrantūras studentiem; ▪ Plakāta „Pabalsti ģimenei” izvietošana sabiedriskajā transportā Rīgā (59 tramvaju un trolejbusu vagonos).

					<p>2006. gadā VSAA īstenotie pasākumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Plakāta „Pabalsti ģimenei” izvietošana sabiedriskajā transportā Rīgā (50 tramvaju un trolejbusu salonos). Ekspozīcija no 09.10. – 08.12.2006.
			BM	<p>143 936 LVL, Eiropas Kopienas programma + valsts budžets</p>	<p>2005.gada 1.novembrī BM kopīgi ar sadarbības partneriem (Latvijas Dzimumu līdztiesības apvienība, Dānijas Dzimumu līdztiesības pētniecības centrs, Francijas Nacionālais informācijas centrs par sieviešu un ģimenes tiesībām un Bulgārijas Darba un sociālās politikas ministrija) uzsāka Eiropas Kopienas finansēto projektu „Men equal, men different”, kas tiek īstenots Eiropas Kopienas dzimumu līdztiesības programmas ietvaros. Īstenojot šo projektu, tiks noteiktas galvenās problēmas, kas traucē vīrietim pilnvērtīgi līdzdarboties ģimenes dzīvē un bērnu aprūpē, tiks izziņāta un pētīta darba un ģimenes dzīves savienojamības labā prakse uzņēmumos, kā arī notiks sabiedrības izglītošana par vīrieša iespējām piedalīties ģimenes dzīvē, lai mainītu stereotipus par dzimumu lomu sadalījumu. Projekts ilgs līdz 2006.gada beigām.</p> <ul style="list-style-type: none"> 2006.gadā projekta ietvaros tika izstrādātas labās prakses vadlīnijas darba devējiem, veikta darba ņēmēju aptauja par darba un ģimenes dzīves saskaņošanu. Tāpat tika realizēta sabiedrības informēšanas kampaņa par tēva lomu ģimenē, darba un ģimenes dzīves savienojamību, sabiedrības informēšanas kampaņa par tēva lomu ģimenē.
			VCB	-	<p>2006.gadā iedzīvotāju izglītošanas nolūkā, sadarbībā ar reģionu pašvaldībām un NVO, notika informatīvi semināri dažādās Latvijas pilsētās. Semināru dalībnieki (sociālie darbinieki, NVO pārstāvji, nodarbinātības speciālisti, bezdarbnieki u.c. interesenti) tiek informēti par dzimumu līdztiesības pamatnostādņiem, kā arī diskriminācijas novēršanas un tiesiskās aizsardzības iespējām. Ir sniegtas 5 rekomendācijas un atzinumi valsts un pašvaldību institūcijām attiecībā uz to pieņemtajiem lēmumiem, izdotajiem n/a un to projektiem, kā arī faktisko rīcību. Sagatavots starpziņojums Saeimai un MK par tiesiskā aspekta aktualitātēm dzimumu līdztiesības jomā.</p>
1.3.	Pārskatīt izglītības programmu saturu un metodiskos materiālus, iekļaujot tajos tēmas par dzimumu lomu un stereotipu analizēšanu.	Pārskatīti mācību standarti,	LM, IZM, ISEC		Izpildīts.

		Pārstrādāti / sagatavoti metodiskie materiāli			
			LM	9568 LVL, ESF + valsts budžets	<p>LM īstenotā ES Nacionālās programmas projekta „Kapacitātes stiprināšana nodarbinātības un dzimumu līdztiesības politikas izstrādē un ieviešanā iesaistītajām institūcijām” ietvaros 2005.gadā:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ izstrādāts ziņojums „Situācijas analīze izglītības sistēmā par dzimumu līdztiesības jautājumiem”. Ziņojumā analizēts skolotāju, skolēnu un vecāku viedoklis dzimumu aspektā, kā arī analizēti mācību priekšmetu standarti. Ziņojums ievietots LM mājas lapā www.lm.gov.lv ; ▪ skatīt info arī pie 1.6.pasākuma.
			IZM, ISEC	-	<p>Saskaņā ar IZM 12.05.2003 rīkojumu Nr.213 par mācību grāmatu apstiprināšanas nolikumu jau tiek nodrošināta atbilstošu, tai skaitā arī no dzimumu līdztiesības aspekta, mācību līdzekļu izmantošana izglītošanas procesā pamatzglītības un vispārējās izglītības posmā.</p> <p>2006.gadā ISEC uzsācis jauna MK noteikumu projekta „Valsts vispārējās izglītības standartiem atbilstošu mācību līdzekļu – mācību grāmatu apstiprināšanas nolikums” izstrādi. Noteikumos iekļauts punkts par mācību literatūras ekspertu padomes sastāva veidošanu, ekspertu uzdevums cita starpā ietver arī mācību līdzekļu izvērtēšanu no dzimuma perspektīvas.</p> <p>2006.gadā ISEC ir izstrādājis jaunu mācību grāmatu apstiprināšanas projekta nolikumu, kurā ir aktualizēts vienlīdzīgo tiesību aspekts atbilstoši Satversmei. Mācību literatūras satura un zinātnisko recenzentu mācību programmas projekts ir saskaņots ar Mācību grāmatu izdevēju konsultatīvo padomi. Saskaņā ar programmu, recenzentu mācību kursa tēmā par vienlīdzīgajām tiesībām iekļauta arī dzimumu līdztiesības tēma. Mācību kurss ir iekļauts ISEC kursu piedāvājumā un tiks realizēts 2007.gada janvārī.</p>
1.4.	Iekļaut dzimumu līdztiesības jautājumus skolotāju kvalifikācijas celšanas tālākizglītības programmās, papildus paredzot metodiskā materiāla skolotājiem izstrādi.	Katru gadu regulāri tiek apmācīti vismaz 1000 skolotāju visā	LM, IZM		<p>Daļēji izpildīts.</p> <p>Atbilstoši zemāk minētā projekta iespējām apmācīti 754 skolotāji un sagatavots metodiskais materiāls 400 eksemplāros, kas ir mazāk nekā programmas izstrādes stadijā tika plānots.</p>

		valstī. Sagatavots metodiskais materiāls 10000 ekspl.			
			LM	19 256 LVL, ESF + valsts budžets	<p>LM īstenotā ES Nacionālās programmas projekta „Kapacitātes stiprināšana nodarbinātības un dzimumu līdztiesības politikas izstrādē un ieviešanā iesaistītajām institūcijām” ietvaros 2005.gadā:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ izstrādāta 18h mācību programma „Pieeja un darba paņēmieni vienādu iespēju nodrošināšanai zēniem un meitenēm”. Mācību programma 2005.gada nogalē iesniegta saskaņošanai ISEC, (saskaņota 27.01.2006.) un iekļauta skolotāju tālākizglītības kursu piedāvājumā; ▪ izstrādātas Vadlīnijas mācību grāmatu vērtēšanai no dzimumu līdztiesības aspekta. Publicētas 4000 eksemplāros. <p>2006.gadā:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ izstrādātā mācību programma realizēta 37 semināros un to apguvuši 753 skolotāji un metodiki.
			IZM	-	<p>2005.gadā sadarbībā ar LM un ISEC notikuši 3 semināri par dzimumu līdztiesību tālākizglītotāju/multiplikatoru apmācībai sociālo zinību, dabaszinību un ētikas mācību priekšmetos. Tālākizglītotāji dzimumu līdztiesības un cilvēku tirdzniecības tēmas ir iekļāvuši savu priekšmetu tālākizglītības kursā un 35 Latvijas rajonos notikušas ievadlekcijas 5.-9.klašu skolotājiem.</p>
1.5.	Integrēt dzimumu līdztiesības jautājumus sociālo zinātņu un pedagoģijas studiju programmās.	Augstskolu skaits, kuras piedāvā mācību kursu. Dzimumu līdztiesības kurss tiek piedāvāts B vai C daļās.	IZM, LM	-	<p>Daļēji izpildīts. Ir veikti pasākumi, lai integrētu dzimumu līdztiesības jautājumus sociālo zinātņu un pedagoģijas studiju programmās, tomēr, ņemto vērā augstskolu autonomo statusu, precīzu augstskolu skaitu, kurās šāds kurss tiek piedāvāts, nosaukt nav iespējams.</p> <p>2006.gadā Sociālo zinātņu un pedagoģiskajās studiju programmās dzimumu līdztiesības jautājumi ir integrēti. Pedagoģiskajās studiju programmās tas attiecas īpaši uz veselības un sociālo zinātņu priekšmetu skolotājiem, un ir obligāti pedagoģijas studentiem, iegūstot augstāko profesionālo pedagoģisko izglītību un skolotāja kvalifikāciju. Tiesību zinātnes studenti apgūst B daļas studiju kursu „Cilvēktiesības”, kurā tiek apskatīts jautājums par dzimumu līdztiesību.</p>

1.6.	Sagatavot informatīvu materiālu pedagogiem par dzimumu līdztiesības jautājumiem un dzimumu līdztiesības principa integrēšanu	Sagatavoti un izplatīti 10000 ekspl. bukleti latviešu un krievu valodās.	LM	42 912 LVL, ESF + valsts budžets	<p>Izpildīts.</p> <p>LM īstenotās ES Nacionālās programmas projekta „Kapacitātes stiprināšana nodarbinātības un dzimumu līdztiesības politikas izstrādē un ieviešanā iesaistītajām institūcijām” ietvaros 2005.gadā:</p> <ul style="list-style-type: none"> • izstrādātas mācību filmiņas par dzimumu līdztiesības tēmu, kas paredzētas trīs vecuma grupām. „Darām, ko varam” 1.-4.klasei, „Domā pats” 5.-8.klasei, „Stipri savā izvēlē” 9.-12.klasei. Katrai filmiņai pievienots filmiņas saturam pakārtots uzdevumu krājums. Filmiņas ir pavairotas un uzdevumu brošūras publicētas un 2006.gada laikā tiks izplatītas semināros un izsūtītas Latvijas skolām: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1.-4.klasei filma 950 eks., uzdevumu brošūras 1000 eks; ○ 5.-8.klasei filma 880 eks., uzdevumu brošūras 1000 eks; ○ 9.-12.klasei filma 410 eks., uzdevumu brošūras 500 eks. <p>Skatīt informāciju arī pie 1.3. un 1.4. pasākuma.</p>
<p><i>Apakšmērķis: Piemērotu apstākļu radīšana, lai veicinātu darba un ģimenes dzīves apvienošanu</i></p> <p><i>Rīcības virziens: Darba un ģimenes dzīves apvienošana</i></p>					
2.1.	Sabiedrības informēšanas kampaņa par dzimumu līdztiesības jautājumiem nodarbinātības jomā.	<p>Notikusi sabiedrības informēšanas kampaņa.</p> <p>Izveidotas 4 vizuālās reklāmas.</p> <p>Sagatavoti un izplatīti 70 000 poligrāfiskie un informatīvie materiāli.</p>	LM, LBAS, VCB		Izpildīts.
			LM	370 326 LVL, ESF + valsts budžets	LM īstenotās ES Nacionālās programmas projekta „Kapacitātes stiprināšana nodarbinātības un dzimumu līdztiesības politikas izstrādē un ieviešanā iesaistītajām institūcijām” ietvaros 2005.gada

					<p>laikā izstrādāta un 2006.gadā realizēta Sabiedrības informēšanas par dzimumu līdztiesības jautājumiem stratēģija:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sagatavoti ikmēneša nacionālo un reģionālo preses izdevumu, interneta portālu, ziņu aģentūru publikāciju, TV un radio veļtīto sižetu apskati par dzimumu līdztiesības jautājumiem; ▪ izstrādātas un publicētas preses reklāmas un TV rullīši par dzimumu līdztiesību darba tirgū; ▪ izstrādātas 5 veidu nozīmītes jauniešiem; ▪ izstrādāta un pavairota elektroniskā spēle jauniešiem; ▪ izstrādāti un izplatīti septiņi elektroniskie izdevumi (bukleti) par dzimumu līdztiesību darba tirgū; ▪ izstrādāts dzimumu līdztiesības indekss valsts pārvaldes iestādēm (plānots arī uzņēmumiem); ▪ noorganizēts konkurss „Pasākums par dzimumu līdztiesības jautājumiem”, kura rezultātā izvēlēta organizācija, kas rudenī organizēs aktivitātes, kas vērstas uz vīriešiem; ▪ notikušas 17 diskusijas jauniešiem Latvijas vidusskolās; ▪ noteikts dzimumu līdztiesības indekss ministrijām. Aktivitātes ietvaros ministrijas tika vērtētas pēc noteiktiem kritērijiem, piemēram, vai ministrijas iekšējos dokumentos ir dzimumu līdztiesības normas, cik sieviešu un vīriešu ir augstākajā vadībā, kādi pasākumi paredzēti darbinieku ģimenes un darba dzīves saskaņošanai. Noorganizēts apbalvošanas pasākums; ▪ 10 žurnālisti no Latvijas reģionālajiem un nacionālajiem medijiem bija pieredzes apmaiņas braucienā Dānijā, lai iepazītos ar Dānijas problēmām un aktualitātēm dzimumu līdztiesības jomā; ▪ 3 Latvijas pilsētās Eiropas nedēļas ietvaros notika ceļojoša karikatūru izstāde „Kādi laiki, tādi tikumi”; ▪ īstenota īpaša akcija, kas vērsta uz Latvijas vīriešiem, lai veicinātu tēva lomas ģimenē palielināšanos; ▪ organizēts zinātnisko darbu konkurss „Sievišķīgais un vīrišķīgais padomju gados”; ▪ izstrādāts scenārijs dokumentālajai filmai jauniešiem par dzimumu līdztiesību ģimenē; ▪ nodrošināta rakstu sērija jauniešu žurnālā <i>Avene</i>; ▪ notikušas 2 tikšanās ar sievietēm reģionos par dzimumu līdztiesības
--	--	--	--	--	--

					<p>jautājumiem;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ notikusi plakātu izstāde „Dzimumzīmes” pie tirdzniecības centra <i>Origo</i>; ▪ notikušas sporta spēles ģimenēm Kuldīgā, Tukumā, Jēkabpilī, Gulbenē, Bauskā, Limbažos, Ventspilī; ▪ notikušas 2 sabiedriskās domas aptaujas: <ol style="list-style-type: none"> 1) par aizskaršanu skolās; 2) vardarbību ģimenē; ▪ seminārs nacionālajiem un reģionālajiem žurnālistiem; ▪ pasākums jauniešiem „Nedari otram pāri” Grīziņkalnā; ▪ pasākums „Mūsu rokas pret vardarbību” Vērmanes dārzā; ▪ notikuši šādi TV un radio raidījumi: <ol style="list-style-type: none"> 1) “Varbūt abi” - 15 raidījumi; 2) “Dienu pēc dienas” - 5 raidījumi; 3) “Dāvidšovs” - 5 raidījumi; 4) TV5 ziņas - 5 raidījumi un 6 sižeti; 5) “Abi labi” – 13 raidījumi; ▪ izstrādāta un izplatīta skolām filmu vidusskolēniem „Ģimenes formula”; ▪ organizētas praktiskās nodarbības par dzimumu līdztiesības tēmām ministriju personāla daļu darbiniekiem 10.oktobrī; ▪ notikušas 8 tikšanās ar sievietēm reģionos par dzimumu līdztiesības jautājumiem; ▪ izstrādāts kompaktdisks „Vīriešu stāsti par mīlestību”; ▪ organizēta sociālās reklāmas kampaņa „Un kā domā tu?”; ▪ organizēta preses konference un speciālais pasākums, uzsākot kampaņu „Un kā domā tu?” 16.oktobrī; ▪ organizēta konference „Sabiedrības informēšanas kampaņu loma dzimumu nelīdztiesības mazināšanā” 10.novembrī; ▪ organizēts „Dzimumu līdztiesības indeksa” izvērtēšanas un apbalvošanas pasākums uzņēmumiem 17.novembrī; ▪ organizēts sabiedrības informēšanas stratēģijas īstenošanas noslēguma pasākums 30.novembrī.
			LBAS	36 000 LVL,	2004.gadā LBAS ES Nacionālās programmas projekta „Latvijas Brīvo

				<p>ESF + valsts budžets</p>	<p>arodbiedrību savienības kapacitātes stiprināšana” ietvaros organizējusi izglītojošus seminārus dalīborganizāciju vadītājiem un speciālistiem par dzimumu līdztiesības principu integrēšanu. Dažādās Latvijas pilsētās notikuši seši semināri, kuros piedalījušies 249 sievietes, 96 vīrieši:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ „Sociālo partneru loma darba tirgus un dzimumu līdztiesības politikas pilnveidošanā Daugavpils arodorganizāciju darbībā”, Daugavpils; ▪ „Pirmspensijas vecuma sievietes dzīves kvalitātes paaugstināšanas iespējas un konkurētspēja darba tirgū”, Jūrmala; ▪ „Dzimumu līdztiesības principu integrēšana arodbiedrību darbībā”, Rīga; ▪ „Dzimumu līdztiesības principu realizēšana arodorganizācijās sadarbībā ar sociālajiem partneriem”, Rīga; ▪ „Dzimumu līdztiesības aspekti darba samaksas jautājumos”, Rīga, Bauska; ▪ „Dzimumu līdztiesības principu integrēšana LBAS Jauniešu padomes darbībā”, Rīga Jelgava; <p>2005.gadā LBAS ES Nacionālās programmas projekta „Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības kapacitātes stiprināšana” ietvaros:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dažādos reģionos un nozarēs notikuši 20 semināri par dzimumu līdztiesības principu integrēšanu sabiedrībā, kuros piedalījušies 570 dalībnieki; ▪ organizēti 22 semināri par sociālā dialoga stiprināšanu, ievērojot dzimumu līdztiesības principus un diskriminācijas novēršanu darba tirgū. Piedalījušies 550 dalībnieki; ▪ regulāri veidoti radio raidījumi LR-1 (10 raidījumi) un reģionālajās radio stacijās (Liepāja – Rietumu radio; Daugavpils – radio; Cēsis – radio-3) par dzimumu līdztiesības problēmu risinājumu dažādās profesijās (transporta darbiniekiem, ķīmijas rūpniecības uzņēmumā „Valmieras stiklašķiedra”, medicīnas darbiniekiem, pret vardarbību darba vietā u.c.). <p>2006.gadā projekta ietvaros:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ notikuši 8 semināri par dzimumu līdztiesību darba vietā, kuros piedalījušies 180 dalībnieki; ▪ izdota rokasgrāmata „Dzimumu līdztiesība un arodbiedrības”- 4000 eks.;
--	--	--	--	-----------------------------	---

					<ul style="list-style-type: none"> ▪ semināri par sociālā dialoga veicināšanu, ievērojot dzimumu līdztiesības principus – notika 9 rajonos, piedaloties 220 dalībniekiem; ▪ notikuši 6 radio raidījumi LR 1 (par A/S Laima, par zivju pārstrādes uzņēmumiem, par vadarbību darba vietā un diskrimināciju darba samaksas un darba apstākļu ziņā); ▪ notikuši 6 radio raidījumi reģionālajās radiostacijās (Valmiera, Rēzekne, Saldus, Cēsis, Madona, Dobele).
			VCB	52 500 LVL, ESF + valsts budžets	<p>VCB 2005.gadā Eiropas iniciatīvas EQUAL projekta “Atvērtu darba tirgu sievietēm” ietvaros ir izveidojis un izplatījis vairākus informatīvos materiālus, kā arī rīkojis izglītojošus pasākumus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ informatīvu bukletu „Atvērtu darba tirgu sievietēm. Uzzini par savām tiesībām darba tirgū.”, kas tiek izplatīts VCB apmeklētājiem un pašvaldībās reģionālo semināru laikā; ▪ informatīvo vizītkarti „Atvērtu darba tirgu sievietēm. Uzzini par savām tiesībām darba tirgū.”, kura popularizē VCB kompetenci un bezmaksas tālruni; ▪ uz jauniešu mērķauditoriju vērstu atklātņi – pastkarti, kas popularizē dzimumu līdztiesības ideju un bezmaksas tālruni konsultācijām VCB; ▪ TV klipus – video rullīti ar bezmaksas tālruna reklāmu un dzimumu līdztiesības darba tirgū popularizēšanu. Klips ir ticis demonstrēts LTV un TV3; ▪ iedzīvotāju izglītošanas nolūkā, no 2005.gada jūlija līdz decembrim, sadarbībā ar reģionu pašvaldībām un SO, notika 14 informatīvi semināri dažādās Latvijas pilsētās – Cēsis, Madonā, Ventspilī, Bauskā, Ogrē, Jelgavā, Talsos, Kandavā, Valmierā, Liepājā, Gulbenē, Jēkabpilī, Dobelē un Rīgā, LU Sociālo zinātņu fakultātē. Semināru dalībnieki (sociālie darbinieki, SO pārstāvji, nodarbinātības speciālisti, bezdarbnieki u.c. intereseanti) tiek informēti par dzimumu līdztiesības pamatnostādņem, kā arī diskriminācijas novēršanas un tiesiskās aizsardzības iespējām. Semināru laikā dalībniekiem bija iespēja aktīvi piedalīties diskusijās un uzdot interesējošos jautājumus, kā arī iesniegt individuālas sūdzības Birojam. <p>VCB darbojas bezmaksas tālrunis juridiskām konsultācijām un sūdzībām par diskrimināciju. VCB ir noorganizējis informējošus</p>

					<p>seminārus vairākās Latvijas pilsētās, informējot par dzimumu līdztiesību un diskriminācijas novēršanas un tiesiskās aizsardzības iespējām.</p> <p>2006.gada septembrī VCB rīkoja informatīvu kampaņu par VCB pieejamo bezmaksas tālruni un pastāvošo diskriminācijas problēmu darba tiesiskajās attiecībās. No 14. – 28. septembrim Latvijas Radio 1 un Latvijas Radio 2 skanēja reklāmas klips par bezmaksas tālruni (klips tika atskaņots 30 reizes LR1 un 61 reizi LR2), savukārt iepriekšējā gada rudenī projekta ietvaros veidotais TV klips no 19. – 30.septembrim tika pārraidīts atkārtoti LTV1 un LTV7 (kopumā klips tika pārraidīts 69 reizes). Kampaņas periodā VCB saņēma lielu skaitu sūdzību un kopumā sniedza 257 konsultācijas. Tematiskās informatīvas pastkartes „Cirks”, aktualizējot dzimumu līdztiesības jautājumu un informējot par iespēju saņemt konsultācijas VCB, tika nosūtītas pa pastu. 10 000 vidējo un mazo uzņēmumu vadītājiem.</p> <p>2006.gadā VCB ir izplatījis 2005.g. izdotos informatīvos materiālus - bukletu „Atvērtu darba tirgu sievietēm. Uzzini par savām tiesībām darba tirgū.”, kā arī informatīvu vizītkarti, kas tiek izplatīti VCB apmeklētājiem, pašvaldībās, izglītības iestādēs, kā arī reģionālo semināru laikā.</p> <p>Iedzīvotāju izglītošanas nolūkā, sadarbībā ar reģionu pašvaldībām un NVO, 2006.g. notika informatīvi semināri dažādās Latvijas pilsētās.</p>
2.2.	Informēt darba devējus un arodbiedrības par nepieciešamību informēt darbiniekus – vīriešus par iespēju izmantot tēva atvaļinājumu sakarā ar bērna piedzimšanu un bērna kopšanas atvaļinājumu.	Noslēgtie darba koplīgumi.	LBAS, LDDK		Izpildīts.
			LBAS	4000 LVL, ESF + valsts budžets	<p>2005.gadā ES Nacionālās programmas projekta „Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības kapacitātes stiprināšana” ietvaros:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sagatavots informatīvais materiāls dalīborganizācijām, izplatīti ap 700 eks.; ▪ notikušas regulāras pārrunas par normu iekļaušanu koplīgumos (piem. "Lauma", "Latvijas finieris", Rīgas piena kombināts u.c.).
			LDDK	-	Skatīt informāciju pie 2.6.pasākuma.
2.3.	Sagatavot informatīvu materiālu vīriešiem par iespēju izmantot tēva	Sagatavoti un izplatīti	VSAA	15 460 LVL, VSAA budžets	Izpildīts. 2004.gadā:

	<p>atvaļinājumu sakarā ar bērna piedzimšanu, bērna kopšanas atvaļinājumu un minēto atvaļinājumu laikā izmaksājamiem valsts pabalstiem.</p>	<p>informatīvie materiāli (bukleti, brošūras, informatīvās lapas 75 000 ekspl.).</p> <p>Vīriešu, kuri izmanto tēvu atvaļinājumus, skaita palielināšanās</p>			<ul style="list-style-type: none"> ▪ izdota informatīvā lapa „Paternitātes pabalsts” (tirāža 10 000 eks.) 2005.gadā: ▪ izdota brošūra „Ģimene un bērns” (tirāža 50 000 eks.); ▪ izdots plakāts „Pabalsti ģimenei” (tirāža 300 eks.). <p>2006.gadā:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ brošūra „Ģimene un bērns” (tirāža 40 000 eks.), izdota 2006.gada novembrī; ▪ brošūra neredzīgajiem Braila rakstā „Vai tu zini” (tirāža 100 eks.) par dažādiem sociālās apdrošināšanas jautājumiem, t. sk. par pabalstiem ģimenēm ar bērniem; ▪ pētījums „Sabiedrības informētība par sociālo apdrošināšanu un iedzīvotāju tiesībām uz VSAA sniegtajiem pakalpojumiem”, kur tika noskaidrota arī informētība par dažādiem pabalstiem ģimenēm un to saņemšanas nosacījumiem. Nākamajā pētījumā būtu nepieciešams detalizētāk izstrādāt sadaļu par pabalstiem ģimenēm ar bērniem, lai izzinātu gan vecāku informētību, gan tēvu motivāciju iesaistīties bērnu audzināšanā; ▪ 28 publikācijas presē, raidījumi TV un radio par pabalstiem ģimenēm, popularizējot bērna kopšanas atvaļinājuma izmantošanu tēviem; ▪ tikšanās ar interesentiem Māmiņu klubos un pagastu padomēs Kuldīgā, Liepājā, Limbažos un Daugavpilī notikušas konsultācijas par pabalstu saņemšanu.
2.4.	<p>Izstrādāt plānu par jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu veidošanu un alternatīvu bērnu aprūpes formu⁶ attīstīšanu, īpaši vecāku darba vietās.</p>	<p>Bērnu iestāžu skaits.</p> <p>Bērnu skaits, kas izmanto.</p> <p>Vecāku skaits, kuri atgriežas darbā pirms bērni ir sasnieguši 1,5 gadu vecumu</p>	EM, BM, IZM	-	<p>Izpildīts.</p> <p>No visiem bērniem vecumā no 1-6 gadiem pirmsskolas izglītības iestādes apmeklē 63% (pilsētās 72%, laukos 44%), vecumā no 3-6 gadiem 80% (CSP dati uz 01.09.2005).</p>

⁶ Šajā dokumentā ar alternatīvām bērnu aprūpes formām tiek saprasts – aukļu dienests, dienas grupiņas, bērnudārzi vecāku darba vietā u.tml.

			EM	-	12.09.2006.(prot. Nr.47 34.§) MK pieņēma zināšanai EM izstrādāto Informatīvo ziņojumu par pasākumu plānu jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecībai. EM 3.punkta izpildei izveidoja darba grupu (EM 04.10.2006. rīkojums Nr.540), lai sagatavotu Informatīvu ziņojumu par jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecību (plānots iesniegt MK 2007.gada februārī).
			BM	-	2005.gadā tika sasaukta darba grupa, kuras mērķis ir priekšlikumu izstrādāšana grozījumiem normatīvajos aktos, lai noteiktu prasības dažādās iestādēs izvietoto bērnu rotaļu istabu darbībai, saskaņā ar kuriem tiks izstrādāti metodiskie ieteikumi par jaunu pirmsskolas izglītības iestāžu veidošanu un alternatīvu bērnu aprūpes formu (aukļu dienests, dienas grupiņas, bērnudārzi vecāku darba vietā u.tml.) attīstīšanu, īpaši vecāku darba vietās.
			IZM	-	2005./2006.mācību gadā Latvijā bija: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 553 iestādes, kuras īstenoja pirmsskolas izglītības programmas (par 6 iestādēm vairāk nekā iepriekšējā mācību gadā); ▪ 438 pirmsskolas grupas vispārīzglītojošās skolās un 13 pirmsskolas grupas interešu izglītības iestādēs; ▪ 2006.gadā, salīdzinot ar 2005.gadu, bērnu skaits vecumā līdz 6 gadiem (pēc CSP datiem par iedzīvotāju skaitu gada sākumā) ir pieaudzis par 3653 bērniem. Lielākais bērnu skaita pieaugums ir Rīgas rajonā – 7,9%, Rēzeknes pilsētā – 6,98% un Jelgavā – 6,23%. Vienlaikus bērnu skaits vecumā līdz 6 gadiem ir samazinājies Ludzas rajonā – par 5,85%, Madonas rajonā – par 3,04%. Kopumā bērnu skaits vecumā līdz 2 gadiem ir pieaudzis par 1752 bērniem (2,8%). Vislielākais pieaugums atkal ir Rīgas rajonā – 11,22%. ▪ 2005./2006. mācību gada sākumā kopējais bērnu skaits rindā uz vietu pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādē sasniedza 15 080 bērnus. Atbilstoši IZM datiem, no tiem 6 490 bērni ir vecumā līdz 2 gadiem, 4 910 – vecumā no 2 līdz 3 gadiem, 2 392 – no 3 līdz 4 gadiem un 1 289 bērni vecumā no 4 līdz 5 gadiem (Pirmsskolas izglītības iestāžu projektu īstenošanas ietekme uz vietu skaita palielināšanos, 2006)
2.5.	Izveidot bērnu attīstības centrus īslaicīgai bērnu aprūpei pirmsskolas mācību iestāžu ietvaros bērniem līdz 2 gadu vecumam.	Izveidoto mazzbērnu grupiņu skaitis.	BM, IZM		Izpildīts.

		Sieviešu ar bērniem nodarbinātības līmenis.			
			BM	161 628 LVL, valsts budžets	<p>BM rīcības plāna koncepcijas „Valsts ģimenes politika” īstenošanai ietvaros 2004.-2013.gadam ietvaros paredzēts katrā republikas pilsētā izveidot 1 bērnu aprūpes dienas centru bērnu pieskatīšanas nodrošināšanai īslaicīgas vecāku prombūtnes laikā. Rotaļu un attīstības centri tiek veidoti ar kombinētu finansējumu - valsts, pašvaldība, SO.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kopš 2004.gada, lai pirmsskolas vecuma bērni, kuri neapmeklē bērnudārzu, laikā, kad vecākiem nav iespēju būt kopā ar bērnu, nepaliktu bez uzraudzības un sniegtu atbalstu vecākiem darba un ģimenes dzīves saskaņošanā, ir īstenoti deviņi bērnu rotaļu un attīstības centra izveides projekti, kā rezultātā darbu ir uzsākuši 39 bērnu rotaļu uz attīstības centri.
			IZM	-	2005./2006. mācību gadā Latvijā darbojas 7 pirmsskolas izglītības konsultatīvie centri, kas sniedz konsultatīvu palīdzību vecākiem pirmsskolas izglītības jautājumos. Centri turpina darboties arī 2006./2007.māc.gadā.
2.6.	Veicināt jaunu elastīgu darba formu ieviešanu.	Darbinieku skaits, kas veic E-darbu. Grozījumi darba tiesisko attiecību regulējošos normatīvajos aktos.	LM, LDDK, LBAS		Izpildīts.
			LM	-	2006.gada 21.septembrī tika pieņemti grozījumi Darba likumā, kas paredz iespēju līgumus uz noteiktu laiku slēgt uz laiku ne ilgāku par trim gadiem (iepriekš divi gadi), (DL 45.pants). Tāpat, lai veicinātu darba un ģimenes dzīves saskaņošanas iespējas vecākiem, kuriem ir bērni invalīdi, tiek dota iespēja ilgāku laiku strādāt nepilnu darba laiku, tas ir, līdz bērna pilngadībai (iepriekš līdz bērna 16 gadu vecumam), (DL 134.pants).

			LDDK	2400 LVL, ESF + valsts budžets	<p>ES Nacionālās programmas projekta „Latvijas darba devēju konfederācijas kapacitātes stiprināšana” ietvaros 2005.gadā ir izstrādāti informatīvie materiāli par elastīgu darba formu izveidošanas iespējām uzņēmumā, ņemot vērā Eiropas valstu pieredzi un attiecinot to uz Latvijas situāciju.</p> <p>Šie materiāli informē darba devējus, darbiniekus un sabiedrību kopumā par darba un ģimenes dzīves saskaņošanas iespējām. Tie tika prezentēti LDDK rīkotajā seminārā, kurā piedalījās darba devēju organizāciju, nozaru arodbiedrību, Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas un Labklājības ministrijas pārstāvji. Informācija par materiāliem un elastīgu darba formu izmantošanas iespējām ir vairākkārt sniegta sabiedrībai ar preses starpniecību.</p> <p>2006.gadā LDDK turpināja darba devēju un sabiedrības kopumā informēšanu par elastīgām darba formām un to piemērošanas iespējām, pamatojoties uz ES struktūrfondu Nacionālās programmas projekta „Latvijas Darba devēju konfederācijas kapacitātes stiprināšana” ietvaros izstrādātajiem informatīvajiem materiāliem „Darba laiks” un „Darba vieta (telework)”.</p>
			LBAS	14 000 LVL, ESF + valsts budžets	<p>2005.gadā ES Nacionālās programmas projekta „Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības kapacitātes stiprināšana” ietvaros ar dalīborganizāciju starpniecību apzināti uzņēmumi, kuros tiek plānots ieviest vai jau ir ieviestas elastīga darba laika/ e-darba formas un notikušas pārrunas ar darba devējiem uzņēmumos, kuros noslēgti darba koplīgumi par iespējām ieviest elastīgas darba formas/ paredzēt elastīga darba laika/ e-darba formu iekļaušanu darba koplīgumos.</p> <p>2006.gadā :</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ LBAS Dzimumu līdztiesības padome apkopoja informāciju, veicot analīzi par arodorganizācijām 6 nozarēs - Industriālo nozaru arodbiedrība, Kultūras darbinieku arodbiedrība, Pašvaldību darbinieku arodbiedrība, Tirdzniecības darbinieku arodbiedrība. ▪ izstrādāti metodiskie materiāli iepriekš minētajām dalīborganizācijām; ▪ organizēti semināri 12 dalīborganizāciju pārstāvjiem, piedaloties 310 dalībniekiem.
2.7.	Veicināt elastīga darba laika ieviešanu un izmantošanu.	Iestāžu, uzņēmumu un darbinieku	LBAS, LDDK		Izpildīts.

		<p>skaits, kur ieviesti elastīgs darba laika nosacījumi</p> <p>Grozījumi darba tiesisko attiecību regulējošos normatīvajos aktos.</p>			
			LBAS	7000 LVL, ESF + valsts budžets	<p>2005.gadā LBAS ES Nacionālās programmas projekta „Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības kapacitātes stiprināšana” ietvaros notikuši aptuveni 20 informatīvi semināri dalīborganizāciju vadītājiem un speciālistiem par elastīga darba laika formām, to izmantošanu un ieviešanu.</p> <p>2006.gadā – skatīt informāciju punktā 2.6.</p>
			LDDK	-	Skatīt informāciju pie 2.6. pasākuma
2.8.	Saskaņot valsts un pašvaldību pakalpojumu sniedzēju institūciju darba laiku ar strādājošo darba laiku (vismaz 1x nedēļā).	<p>Iestādes un to profils (skaits).</p> <p>Grozījumi likumā „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās.”</p>	Valsts pārvaldes iestādes		<p>Daļēji izpildīts. Apzinot situāciju, un pēc diskusijām ar citām ministrijām tika konstatēts, ka daudzviet ir notikušas izmaiņas pakalpojumu sniedzēju institūciju darba laikā, lai to piemērotu strādājošu cilvēku vajadzībām, līdz ar to likumprojekts par grozījumiem likumā netika izstrādāts.</p>
			IEM		IeM iestādēs no 2005.gada darba laiks noteikts no plkst.8.00-16.30, kas dod iespēju iedzīvotājiem saņemt IeM iestāžu sniegtos pakalpojumus pirms darba laika sākuma. IeM dienestu (Valsts policija, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Valsts robežsardze) operatīvās vadības dienesti strādā visu diennakti.
			RAPLM		2005.gadā tika veikta novada pagastos un novada pilsētās (kurās neatrodas pašvaldības administratīvais centrs) izveidoto pakalpojumu

					<p>centru (PC) izpēte. Pētījuma mērķis ietvēra arī pakalpojumu pieejamības analīzi, kur viens no kritērijiem bija PC darba laiks. Veicot izpēti, tika secināts, ka PC sūdzības par darba laiku nav saņemtas. PC darbs tiek organizēts tā, lai nodrošinātu pakalpojumu pieejamību arī strādājošajiem iedzīvotājiem.</p> <p>Īstenojot vietējo pašvaldību administratīvi teritoriālo reformu (2006.-2009.g.), tiks analizēta jaunizveidoto pakalpojumu centru sniegto pakalpojumu pieejamība, t.sk., pakalpojumu centru darba laiks.</p>
<p>Apakšmērķis: Dzimumu līdztiesības politikas pārraudzības un novērtēšanas mehānisma pilnveidošana un valsts pārvaldes institūcijās strādājošo izglītošana par dzimumu līdztiesības jautājumiem.</p> <p>Rīcības virziens: Kapacitātes un izpratnes līmeņa paaugstināšana valsts pārvaldē par dzimumu līdztiesības jautājumiem un ilgtspējīga dzimumu līdztiesības politikas īstenošanas mehānisma veidošana.</p>					
3.1.	Stiprināt tiesās valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju kompetenci dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanā nozaru politiku izstrādē un īstenošanā.	Izstrādājot politikas plānošanas dokumentus un tiesību aktu projektus tiek ņemts vērā dzimumu līdztiesības princips.	LM, nozaru ministrijas un īpašu uzdevumu ministru sekretariāti, LPS		<p>Daļēji izpildīts. Ir notikušas dažādas aktivitātes valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju kompetences dzimumu līdztiesības jautājumos stiprināšanai, taču ne vienmēr politikas plānošanas dokumentu un tiesību aktu izstrādē tiek ņemta vērā dzimuma perspektīva.</p>
			LM	-	<p>2005.gadā aktualizēts jautājums par MK instrukcijas Nr.4 „Kārtība, kādā aizpildāma normatīvā akta projekta anotācija” ievērošanu, kas paredz, ka izstrādājot politikas plānošanas dokumentus ministrijām jāanalizē šī dokumenta ietekme uz sieviešu un vīriešu vienādo tiesību un iespēju ievērošanu. LM katru nedēļu seko līdzi izskatīšanai Valsts sekretāru un Ministru kabineta sanāksmē iesniegtajiem dokumentiem, vai ir dokumenti, kuriem nepieciešams izvērtējums dzimumu griezumā un vai tas ir sniegts. 2006.gada laikā izvērtējums par normatīvā akta ietekmi uz sievietēm un vīriešiem ticis sniegts 55 normatīvo aktu projektu anotācijās.</p>
			KM	-	<p>Dzimumu līdztiesības aspekts ņemts vērā izstrādājot kultūras ministrijas nozaru politikas plānošanas dokumentus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ politikas pamatnostādnes „Valsts Kultūrpolitikas vadlīnijas 2006.-2015.gadam „Nacionāla valsts”” (MK 2006.gada 18.aprīļa

					<p>rīk.Nr.264);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kultūras ministrijas stratēģija 2007.-2009.gadam (MK 2006.gada 1.novembra rīk. Nr.856).
			ĪUMSIL	-	2005.gadā uzsākts darbs pie „Sabiedrības integrācijas politikas pamatnostādņu 2006.-2010.gadam” izstrādes, dokumenta izstrādē ņemts vērā dzimumu līdztiesības aspekts. 2006.gada decembrī darbs pie minētā dokumenta izstrādes vēl tika turpināts.
			TM	-	TM atbilstoši savām funkcijām un kompetences jomām, izstrādājot un izvērtējot politikas plānošanas dokumentu un tiesību aktu projektus, ņem vērā dzimumu līdztiesības principus, ja ir paredzams, ka projekta ieviešana varētu mazināt viena dzimuma tiesības salīdzinājumā ar otru dzimumu.
			IZM	-	<p>Dzimumu līdztiesības princips ņemts vērā, izstrādājot politikas plānošanas dokumenta projektu izglītības attīstības jomā – pamatnostādnes „Izglītības attīstības koncepcija 2006.–2010.gadam”.</p> <p>Dzimumu līdztiesības princips ņemts vērā izstrādātajā un 2006.gada 26.septembrī Ministru kabinetā apstiprinātajā politikas plānošanas dokumentā izglītības attīstības jomā – „Izglītības attīstības pamatnostādnes 2007.–2013.gadam”.</p> <p>Izstrādāts un 17.08.2006 Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts „Mūžizglītības politikas pamatnostādņu projekts 2007.-2013.gadam (VSS-1152 Nr.31. 13.§). Tajā ņemts vērā dzimumu līdztiesības princips, kā arī sniegta statistika dzimumu griezumā. Pēc pamatnostādņu pieņemšanas tiks izstrādāta rīcības programma, lai cita starpā sekmētu dzimumu līdztiesības ievērošanu.</p>
			RAPLM	-	<p>2005.gadā, izstrādājot Nacionālo attīstības plānu 2007.-2013.gadam, tika veikta pašreizējās situācijas valstī stipro pušu, vājo pušu, iespēju un draudu (SVID) analīze, t.sk., izvērtēta situācija no dzimumu līdztiesības aspekta.</p> <p>2006. gada 4. jūlijā MK apstiprinātais Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2007.-2013.gadam (NAP) par vienu no valsts attīstības priekšnosacījumiem nosaka drošu, pilsonisku un saliedētu sabiedrību. NAP nosaka, ka par sabiedrības saliedētību liecina dzimuma, tautību, kultūras, izglītības un turības, indivīdu vienotība vispārēju labumu vairojošu pasākumu veikšana, noslāņošanās procesu palēnināšanās.</p> <p>2006.gada periodā, ministrijas darba procesā sniegti atzinumi par</p>

					<p>politikas plānošanas dokumentu un tiesību aktu savstarpēju sasaisti un atbilstību NAP izvirzītajam stratēģiskajam mērķim un prioritātēm, vienlaicīgi pievēršot uzmanību dzimumu līdztiesības principa ievērošanai šajos dokumentos.</p>
			AM	-	<p>ĀM nozares politikas plānošanā, izstrādē un izvērtēšanā tiek ņemts vērā dzimumu līdztiesības princips. ĀM savas kompetences ietvaros piedalās dažādos pasākumos un projektos, kuri netieši attiecas arī uz dzimumu līdztiesības jautājumiem, tādejādi sekojot arī starptautiskajām attīstības tendencēm šajā jomā.</p> <p>2006.gadā vistiešāk dzimumu līdztiesības integrētā pieeja tiek pielietota personāla atlases procesā, lai līdzsvarotu vīriešu un sieviešu skaitu ārlietu dienestā.</p> <p>2007.gada pirmajā ceturksnī tiks veikta ārlietu dienesta personāla analīze par 2006.gadu, pievēršot uzmanību arī dzimumu līdztiesības aspektiem.</p> <p>ĀM Mācību centra organizētajā ievadkursā jaunajiem diplomātiem un pērcrotācijas diplomātiem, kuri atgriezušies no dienesta ārvalstīs, ietvaros lekciju lasīja ĪUMSILS Eiropas pretdiskriminācijas politikas departamenta direktors Doc.Dr.art.Deniss Hanovs, kurš savā lekcijā aplūkoja jautājumus par cilvēku vienlīdzību un pretdiskriminācijas principu kopumā.</p>
			VIDM	-	<p>VIDM dzimumu līdztiesības principus ņemusi vērā, izstrādājot Vides ministrijas darbības stratēģiju (programmu) 2005. – 2007.gadam.</p> <p>Izstrādājot un īstenojot nozaru politiku un normatīvo aktu projektus, ar attiecīgās jomas sabiedriskajām organizācijām tiek diskutēti jautājumi par dzimuma atbilstību profesiju specifikai (ķīmijas industrija, atkritumu, īpaši bīstamo atkritumu saimniecība), kas saistīta ar veselības risku.</p> <p>Normatīvo aktu projektu, politikas plānošanas un stratēģisku dokumentu sagatavošanā tika izmantotas LM izstrādātās vadlīnijas „Dzimumu līdztiesības analīze: kam jāpievērš uzmanība, izstrādājot un izvērtējot normatīvos aktus un politikas dokumentus?”.</p> <p>2006. gadā, izstrādājot un īstenojot VIDM nozaru politiku un normatīvo aktu projektus, īpaša uzmanība tika pievērsta dzimumu atbilstībai un reproduktīvai veselībai profesiju specifikā (ķīmijas industrija, atkritumu, īpaši bīstamo atkritumu saimniecība), kas saistīta</p>

					ar veselības riskiem. VIDM turpināja konsultāciju praksi ar attiecīgo jomu biedrībām un nodibinājumiem sagatavojot vides normatīvo aktu projektus, kas skar dzimumu līdztiesību jautājumus.
			VM	-	2006.gadā izstrādājot veselības politikas dokumentus un normatīvos tiesību aktus Veselības ministrijas darbības jomās, tiek pievērsta uzmanība tam, lai tajos iekļautā informācija nesaturētu tiešā vai netiešā veidā diskriminējošu informāciju attiecībā uz kādu dzimuma grupu. Veselības politikas izstrādāšanā tiek ievēroti dzimumu līdztiesības principi, tomēr politikas dokumentos netiek speciāli norādīts, kādi dzimumu pārstāvju procentuālie rādītāji vai cik lielā mērā viena dzimuma grupa ir ieguvējs konkrētajā aktivitātē.
			LPS	-	2005.gadā tika uzsākta ES Nacionālās programmas projekta „Latvijas pašvaldību un Latvijas Pašvaldību savienības kapacitātes stiprināšana” īstenošana, kura ietvaros notika mācības pašvaldību politiķiem un speciālistiem par dzimumu līdztiesības principu integrēšanu pašvaldības plānošanas un politikas dokumentu izstrādē un ieviešanā. 2006.gadā noslēgusies lielākā daļa ES Nacionālās programmas projekta „Latvijas pašvaldību un LPS kapacitātes stiprināšana” aktivitāšu īstenošana, kura ietvaros organizēti vairāki pašvaldību politiķu un darbinieku apmācības semināri (kopējā auditējamā vērtība – 3960 cilvēkdienas). To ietvaros tika uzsvērtā arī dzimumu līdztiesības loma un nepieciešamība dzimumu līdztiesības principus integrēt pašvaldības plānošanas un politikas dokumentu izstrādē un ieviešanā.
3.2.	Stiprināt par dzimumu līdztiesības un nediskriminācijas uzraudzību atbildīgās institūcijas kapacitāti	Iesniegto un izskatīto sūdzību skaits. Izmeklēšanas rezultāti Pasākumu skaits, kas vērsts uz iedzīvotāju informēšanu par	VCB		Izpildīts.

		diskriminācijas jautājumiem.			
			VCB	11 000 LVL, valsts budžets	<p>2004.gadā VCB ir pieaudzis par dzimumu diskrimināciju izskatīto sūdzību skaits. Ir izskatītas 8 rakstiskas un 17 mutiskas sūdzības par dzimumu diskrimināciju (2003.g. attiecīgi – 3 un 14). Atkarībā no sūdzības rakstura, VCB ir aktīvi iesaistījies lietas risināšanā, pieprasījis paskaidrojumus pusēm, mēģinājis panākt mierizlīgumu vai sniedzis juridisku konsultāciju. Vienā no lietām (par diskriminējoša darba sludinājuma publicēšanu) sadarbībā ar Valsts Darba inspekciju ir panākta ievērojama naudas soda uzlikšana vainīgajam uzņēmumam.</p> <p>2005.gadā VCB īpaši iesaistījās dzimumu līdztiesības veicināšanas aktivitātēs. Tas bija iespējams pateicoties partnerībai EQUAL projektā „Atvērtu darba tirgu sievietēm”, gan valsts papildu resursiem. Novembrī VCB darbu sāka jauna struktūrvienība – Diskriminācijas novēršanas daļa.</p> <p>Saeima 15.decembrī pieņēma likuma „Par Valsts cilvēktiesību biroju” grozījumus, kas paplašina tā funkcijas diskriminācijas novēršanā. Līdz ar to VCB uzskatāms par nacionālo vienlīdzīgas attieksmes veicināšanas iestādi ES tiesību kontekstā. Birojam ir noteikti jauni uzdevumi diskriminācijas novēršanā: izskatīt sūdzības, sniegt tiesisku atbalstu upuriem, regulāri veikt pētījumus un juridisku analīzi un tos publicēt, kā arī informēt sabiedrību. Šīs funkcijas birojam efektīvi jāīsteno saskaņā ar ES regulējumu diskriminācijas novēršanas jomā. Pēc sūdzības izskatīšanas VCB ir tiesības, aizstātot personu tiesības un likumiskās intereses, ar aizskartās personas piekrišanu iesniegt iestādei iesniegumu vai tiesai pieteikumu tādās administratīvajās lietās vai civillietās, kurās prasības būtība ir saistīta ar atšķirīgas attieksmes aizlieguma pārkāpumu. 2006.gadā VCB plāno aktīvi izmantot šīs tiesības.</p> <p>2005.gadā VCB saņēma vairākus iesniegumus, kā arī pēc savas iniciatīvas iesaistījās lietu par dzimumu diskrimināciju izskatīšanā. Saņemtas 8 rakstiskas sūdzības un sniegtas 47 mutiskās konsultācijas. Jāatzīst, ka sabiedrība arvien vairāk apzinās savas tiesības šajā aspektā un to ierobežojumus, un vēlas tās aizstāvēt, līdz ar to kļūst vairāk pamatotu un objektīvu sūdzību par dzimumu diskriminācijas gadījumiem. Piemēram, par diskrimināciju darba jomā, ierobežojumiem piekļuvei precēm un pakalpojumiem, kā arī par</p>

				<p>diskriminējošām un aizskarošām reklāmām. Ir bijušas sūdzības par to, ka darba attiecībās tiek diskriminētas grūtnieces un sievietes ar maziem bērniem. Izskatīta arī viena sūdzība par seksuālu uzbrukumu darba vietā.</p> <p>Līdz 2006.gada novembrim par dzimumu diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu izskatītas 48 rakstveida lietas un sniegtas 106 mutiskas konsultācijas. Lielāko daļu no izskatītajām lietām sastāda Biroja pašiniciatīvas ierosinātās lietas par dzimumu diskriminācijas aizlieguma pārkāpumiem darba sludinājumos. Vidēji - 8 lietas mēnesī. Darba devēji lielākoties ņem vērā Biroja ieteikumus un apņemas turpmāk pievērst uzmanību gan sludinājumu sastādīšanā, gan darbinieku atlasē, lai novērstu jebkura veida diskrimināciju. Liela daļa no saņemtajām sūdzībām ir par dzimumu diskrimināciju darba vietā. Tāpat joprojām tiek saņemtas sūdzības par diskriminējošām uzlīmēm uz veikalu durvīm, kas aizliedz ienākt veikalā ar bērnu ratiem. Birojs norāda uz netiešu dzimumu diskrimināciju šajā gadījumā, jo lielākoties ar bērnu ratiem pārvietojas sievietes, lūdz noņemt diskriminējošo uzlīmi un izturēties bez diskriminācijas pret šo cilvēku grupu.</p> <p>Sūdzību skaita pieaugumu lielā mērā ir veicinājušas informēšanas aktivitātes un reģionālie semināri EQUAL projekta "Atvērtu darba tirgu sievietēm" ietvaros.</p> <p>Minētā projekta ietveros VCB ir pieejams bezmaksas tālrunis juridiskām konsultācijām par dzimumu diskrimināciju. Projekta gaitā līdz šim brīdim (2005.un 2006.g.) ir sniegtas 627 mutiskas konsultācijas, kā arī izskatītas 68 lietas jautājumos par diskrimināciju darba tiesiskajās attiecībās. Viena lieta par diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu ir aizvirzīta uz tiesu ar pozitīvu iznākumu.</p> <p>Iedzīvotāju izglītošanas nolūkā, sadarbībā ar reģionu pašvaldībām un NVO, notika informatīvi semināri dažādās Latvijas pilsētās. Semināru dalībnieki (sociālie darbinieki, NVO pārstāvji, nodarbinātības speciālisti, bezdarbnieki u.c. interesenti) tika informēti par dzimumu līdztiesības pamatnostādņēm, kā arī diskriminācijas novēršanas un tiesiskās aizsardzības iespējām. Ir sniegtas 5 rekomendācijas un atzinumi valsts un pašvaldību institūcijām attiecībā uz to pieņemtajiem lēmumiem, izdotajiem n/a un to projektiem, kā arī faktisko rīcību. Sagatavots starpziņojums Saeimai un MK par tiesiskā aspekta aktualitātēm dzimumu līdztiesības jomā.</p>
--	--	--	--	---

3.3.	Nodrošināt statistikas datu vākšanu un pieejamību dzimumu griezumā.	Pieejamā statistiskā informācija dzimumu griezumā	EM CSP, nozaru ministrijas		Izpildīts.
			EM, CSP	-	<p>CSP 2005. un 2006.gadā nodrošināja statistisko datu vākšanu saskaņā ar Statistiskās informācijas valsts programmu. Statistiskajiem datiem ir augsta atbilstības pakāpe (>90%) ES tiesību aktiem, kas nosaka prasības statistikas jomā, t.sk., dzimumu griezumā. 2006.gadam. Tika paplašināta statistisko datu vākšana dzimumu griezumā, t.sk., attiecībā uz zinātni un lauku saimniecībām, izmantojot Lauku saimniecību struktūras apsekojuma laikā iegūto informāciju..</p> <p>Statistiskās informācijas valsts programmā 2006.gadam tika paplašināts dzimumu griezumā nodrošinātās statistiskās informācijas apjoms.</p> <p>2006.gadā sagatavota publikācija “Sievietes un vīrieši Latvijā”, kas sniedz aktuālu statistisko informāciju par sievietu un vīriešu stāvokli sabiedrībā. Apkopota informācija par sievietu un vīriešu skaitu, to sadalījumu pēc vecuma un tautības, par laulību, šķiršanos, ģimenes sastāvu, dzimstību, mirstību, saslimstību, nodarbinātību, bezdarbu, darba samaksu, sociālo nodrošinājumu, izglītību, likumpārkāpumiem, pārstāvību likumdošanas un izpildvaras institūcijās, laika izlietojumu.</p> <p>Informācija dzimumu griezumā ir pieejama CSP publikācijās, kā arī publiskajā datu bāzē internetā. Informācija internetā ir pieejama visiem lietotājiem bez maksas.</p>
			KM	-	<p>Statistikas veidlapās 2005. gadam iekļauti jautājumi par kultūras nozarē nodarbināto sadalījumu dzimumu griezumā un saņemti aktualizēti statistiskie dati dzimumu griezumā par nodarbinātību septiņās kultūras nozarēs 2005.gadā.</p> <p>2006.gadā topošajā Latvijas digitālajā kultūrkartes portāla projektā, sadaļā par kultūrizglītības iestāžu darbību, attiecīgos rādītājus plānots uzrādīt dzimumu griezumā.</p> <p>Kultūras institūciju 2005. un 2006. gada pārskatos ir iekļauti jautājumi par kultūras nozarē nodarbināto sadalījumu dzimumu griezumā.</p>

					<p>Saņemtie dati tiek vākti un apkopoti septiņās kultūras nozarēs.</p> <p>2006.gada septembrī tika nodots KM Kultūrkartēšanas projekta 1. posms. Latvijas digitālā kultūras karte pieejama internetā – www.kulturaskarte.lv Sadaļā par kultūrizglītības iestāžu darbību attiecīgos rādītājus paredzēts ieviest arī dzimumu griezumā.</p>
			IZM	-	<p>Izglītības statistikas pārskatu veidlapās 2005./2006.m.g., kuras veido un aktualizē IZM Saimnieciskās vadības departamenta Statistikas nodaļa, ir iekļauti jautājumi par statistikas datu vākšanu un apkopošanu dzimumu griezumā.</p> <p>Katru gadu pirms jaunu pārskatu veidlapu izstrādes tiek izvērtēta pārskatu formu uzlabošanas nepieciešamība. No IZM struktūrvienībām un padotības iestādēm tiek vākti, apkopoti un analizēti priekšlikumi par datu iesniegšanas formas pilnveidošanai nepieciešamajām izmaiņām, izstrādājot nākamā mācību gada pārskatu veidlapas.</p>
			BM	-	<p>Bāriņtiesu (pagasttiesu) statistikas pārskata veidlapā, kas apstiprināta ar Īpašu uzdevumu ministra bērnu un ģimenes lietās sekretariāta 2003. gada 30. decembra rīkojumu Nr.2-1.1/182, ir iekļauti atsevišķi jautājumi par statistikas datu vākšanu un apkopošanu dzimumu griezumā.</p>
3.4.	Organizēt valsts pārvaldes iestāžu ierēdņu apmācību par dzimumu līdztiesības jautājumiem.	Valsts pārvaldes ierēdņu un darbinieku skaits, kas apguvuši dzimumu līdztiesības kursu.	LM, VAS		<p>Izpildīts.</p> <p>2004.gada laikā Valsts administrācijas skolā mācību kurss „Sieviešu un vīriešu tiesības un iespējas: kas jāņem vērā nozaru politikas veidošanā” noticis trīs reizes, kursu apmeklējuši 49 valsts pārvaldes iestāžu darbinieki.</p> <p>2005.gadā VAS kurss „Sieviešu un vīriešu tiesības un iespējas” noticis 14 reizes, tajā piedalījušies kopumā 337 pārstāvji no ministrijām, to pakļautības un citām valsts pārvaldes iestādēm.</p> <p>Atbilstoši VAS kursu dalībnieku sarakstiem, kopējā dalībnieku skaitā 2005.gadā bijuši kursanti no šādām centrālās valsts pārvaldes un to pakļautības iestādēm:</p> <p>FM VID – 43, FM – 29, TM – 23, EM CSP – 10, VK – 9, LM – 8, SAM – 4, RAPLM – 4, IEM VP – 3, VM -2, AIM – 2, KM – 2, EM – 1, IZM – 1, ZM – 1, AM – 1</p> <p>2006.gadā VAS kurss notika 3 reizes, to apmeklējuši pārstāvji no:</p>

				- - -	<p>ZM LAD – 20, FM VID – 14, EM CSP – 7, ZM PVD – 4, TM NP – 4, VIDM VVD – 3, IEM – 2, TM UR – 2, FM IAU1 -1, IZM – 1, LM – 1, LM VDI – 1, LM SPP – 1, VM VFI – 1, VIDM DAP – 1, ZM – 1, IEM VP - 1</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2006.gada 28.jūnijā notika seminārs par dzimumu līdztiesību ministriju un sekretariātu nozīmētajām par dzimumu līdztiesību atbildīgajām amatpersonām (15 dalībnieki). ▪ 2006.gadā LM īstenojusi atsevišķu apmācību semināru par dzimumu līdztiesību un integrētās pieejas izmantošanu četriem ministrijas nozaru departamentiem (54 dalībnieki). ▪ 2006.gada 10.oktobrī LM īstenojā ES Nacionālās programmas projekta „Kapacitātes stiprināšana nodarbinātības un dzimumu līdztiesības politikas izstrādē un ieviešanā iesaistītajām institūcijām” ietvaros notika seminārs par dzimumu līdztiesību ministriju un īpašu uzdevumu sekretariātu personāla nodaļu pārstāvjiem (10 dalībnieki). ▪ LM īstenojā ES Nacionālās programmas projekta „Kapacitātes stiprināšana nodarbinātības un dzimumu līdztiesības politikas izstrādē un ieviešanā iesaistītajām institūcijām” ietvaros notika seminārs „Eiropas nodarbinātības politika, darba tirgus un dzimumu līdztiesības jautājumi”. Seminārs bija paredzēts nodarbinātības un dzimumu līdztiesības politikas izstrādē un ieviešanā iesaistīto institūciju darbiniekiem. 2005.gadā 8 semināri (133 dalībnieki), 2006.gadā 30 semināri (657 dalībnieki).
<p><i>Apakšmērķis: Sabiedrības un speciālistu informēšana un viņu izpratnes paaugstināšana par vardarbības problēmu, tās atpazīšanu un ar to saistītajiem riskiem</i></p> <p><i>Rīcības virziens: Vardarbības ģimenē prevencija</i></p>					
4.1.	Sniegt sabiedrībai vispusīgu informāciju par vardarbības problēmu un ar to saistītajiem riskiem.	Preses relīzes, pieejama informācija LM mājas lapā	IEM, SO, BM		Izpildīts. Informācija sniegta vairāku dažādu institūciju īstenotu projektu ietvaros.
			BM	11 660 LVL,	<p>2006.gadā BM ir nosūtījusi vēstuli NRTP ar ieteikumiem raidījumu tēmām ģimenes un bērna tiesību aizsardzības jomā, tajā skaitā arī par vardarbības pret bērnu jautājumiem.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2006.gadā īstenoja publicitātes kampaņa fiziskās un emocionālās vardarbības mazināšanai pret bērniem, kā arī Bērnu tiesību

				valsts budžets 20 000 LVL, valsts budžets	aizsardzības likuma grozījumu skaidrošanai (27 materiāli, 5 TV un radio raidījumi, rosināta un vadīta diskusija). ▪ Valsts programmas bērna un ģimenes stāvokļa uzlabošanai 2006.gadam ietvaros tika atbalstīti 14 apmācības projekti vecākiem un speciālistiem par bērna attīstību un drošību.
			IEM	-	Valsts policija regulāri sniedz plašsaziņas līdzekļiem informāciju par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar vardarbību, informē par šo noziegumu izmeklēšanas rezultātiem. IEM redzeslokā dzimumu līdztiesības jautājumi pārsvarā nonāk cilvēku tirdzniecības kontekstā, kas ir problēma, kas pārsvarā skar tieši sievietes. IEM kā partneris iesaistījies EQUAL projektā „Atvērtu darba tirgu sievietēm”, kura ietvaros 2006.gadā izstrādāts Interneta portāls par cilvēku tirdzniecības problēmu www.cilvektirdznieciba.lv .
			SO	-	UNDP sadarbībā ar PVO un biedrību Krīzes centrs „Skalbes” no 2005.gada martam līdz decembrim īstenoja Kampanju pret vardarbību, kas ietvēra dažādus informatīvos pasākumus pret vardarbību, LM piedalījās kā sadarbības partneris.
4.2.	Paaugstināt speciālistu informētības un izpratnes līmeni par vardarbības problēmu un ar to saistītajiem riskiem.	Apmācīto speciālistu skaits. Semināru skaits.	LM, LPS, SO		Izpildīts.
			LM	11 525 LVL, Ziemeļu ministru padomes birojs Latvijā + valsts budžets	LM 2005.gadā augustā sadarbībā ar Ziemeļu Ministru padomes biroju Latvijā uzsāka projekta “Starpsektorālās sadarbības stiprināšana vardarbības prevencijai” īstenošanu. Projekta ietvaros no 2005.gada augusta līdz 2006.gada martam notikuši 8 starpprofesionāļu semināri Rēzeknē, Gulbenē un Daugavpilī, Saldū, Jelgavā, Aizkrauklē, Valmierā, Rīgā, piedaloties 240 dažādu nozaru speciālistiem (policisti, sociālie darbinieki, tiesneši, skolu psihologi, mediķi, bāriņtiesu pārstāvji, u.c.).
			LPS	-	LPS Pašvaldību konsultāciju centrs 2004.gadā 16 stundu programmā par vardarbības problēmu ir izglītojis 50 pašvaldību speciālistus, kuri strādā ar bērniem un jauniešiem. 2005. gadā no LPS pašvaldību konsultāciju centrs par BM finansējumu 24 stundu programmā „Riskā faktori nelabvēlīgā ģimenē” (viens no

					<p>tiem nepārprotami ir vardarbība) organizējis 36 seminārus, kuros piedalījušies 1038 speciālisti (bāriņtiesu, pagastu, pašvaldību policijas speciālisti, soc. darbinieki un soc. pedagogi) no visas Latvijas.</p> <p>2006.gadā LPS Pašvaldību konsultāciju centrs 8 stundu programmā par vardarbības problēmu ir izglītojis 15 pašvaldību speciālistus, kuri strādā ar bērniem un jauniešiem.</p>
			SO	-	<p>UNDP sadarbībā ar PVO, Krīzes centru Skalbes, kā arī VM no 2005.gada 14.martam līdz 31.decembrim īstenoja Kampaņu pret vardarbību, kas paredzēja apmācības programmu izstrādi dažādu speciālistu apmācībai. LM piedalījās kā sadarbības partneris.</p>
4.3.	Veicināt tiesnešu izpratnes par vardarbības gadījumos cietušajiem paaugstināšanu.	Ierosināto lietu un sodīto personu skaits.	LM, BM, TM,		<p>Daļēji izpildīts. Ir notikušas aktivitātes, lai veicinātu tiesnešu izpratnes paaugstināšanos par vardarbības ģimenē gadījumu nopietnību, tomēr patreizējā likumdošanā neeksistē pants par vardarbību ģimenē, līdz ar to precīzu ierosināto lietu un sodīto personu skaitu par vardarbību ģimenē nav iespējams identificēt.</p>
			LM	-	<p>Skatīt arī informāciju pie uzdevuma 4.2.</p>
			BM	-	<p>2005.gada 27.septembrī Ministru kabinets pieņēma noteikumus Nr.729 „Noteikumi par speciālu zināšanu apguves kārtību bērnu tiesību aizsardzības jomā un šo zināšanu saturu”, kas nosaka kārtību, kādā valsts un pašvaldību institūciju speciālisti, kuri izskata lietas, kas saistītas ar bērnu tiesību aizsardzību, apgūst speciālas zināšanas bērnu tiesību aizsardzības jomā, un šo zināšanu saturu. Šajā sakarā bērnu un ģimenes lietu ministrs 2005.gada 25.novembrī ir parakstījis rīkojumu, ar kuru apstiprina Apmācības programmas paraugu valsts un pašvaldību institūciju speciālistiem, kuri izskata lietas, kas saistītas ar bērnu tiesību aizsardzību., tajā skaitā arī tiesnešiem.</p>
			TM	-	<p>2005.gadā Latvijas Tiesnešu mācību centrs un ASV vēstniecība organizēja reģionālo semināru ciklu par cilvēku tirdzniecību „Cilvēku tirdzniecības juridiskie un soci-psiholoģiskie aspekti”, 21.aprīlī Rīgā, 22.aprīlī Venstpīlī, 5.maijā Daugavpīlī, 6.septembrī Valmierā, kā arī noslēguma semināru „Cilvēku tirdzniecības upuru tiesiskais un psiholoģiskais raksturojums” 28.novembrī Rīgā. Semināru mērķauditorija bija tiesneši, kas skata krimināllietas, un prokurori. Uz šiem semināriem kopumā tika komandēti 107 tiesneši.</p> <p>2006.gadā Latvijas tiesnešu mācību centrs organizēja tematisko semināru tiesnešiem “Saskarsme starp cietušo un apsūdzēto”.</p>

4.4.	Sniegt informatīvu atbalstu vardarbības upuriem un viņu tuviniekiem par palīdzības saņemšanas iespējām un viņu tiesībām uz aizstāvību.	Sniegto konsultāciju skaits. Izplatīti informatīvie materiāli par palīdzības iespējām vardarbības upuriem.	LM, VCB, IEM, SO, Pašvaldības		Izpildīts.
			LM	-	<p>Saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu informācijas sniegšana personai par tās tiesībām saņemt sociālos pakalpojumus un to sniegšanas kārtību, ir pašvaldības sociālā dienesta pienākums.</p> <p>Papildus tam 2004.gada 20.janvārī ar MK noteikumiem Nr.37 „Grozījumi Ministru kabineta 1999.gada 8.jūnija noteikumos Nr.208 "Kārtība, kādā bērnam, kurš cietis no prettiesiskām darbībām, sniedzama nepieciešamā palīdzība” ir paredzēts, ka pašvaldības sociālais dienests informē pašvaldības iedzīvotājus par iespējām saņemt valsts apmaksātos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus bērniem, kuri cietuši no prettiesiskām darbībām, un par pakalpojuma saņemšanas nosacījumiem un kārtību.</p> <p>Sniegto konsultāciju skaits netiek uzskaitīts un šādā veida uzskaitē pašlaik netiek plānota.</p> <p>2005.gada 22.novembrī pieņemti MK noteikumi „Kārtība, kādā cilvēku tirdzniecības upuri saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un prasības pakalpojumu sniedzējiem”. Līdz ar to ir radīts tiesiskais pamats sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai par valsts budžeta līdzekļiem personām, kas kļuvušas par cilvēku tirdzniecības upuriem.</p> <p>2006. gadā:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ izdevumā „Sociālās palīdzības vēstis” Nr.19 publicēta informācija par sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzējiem no prettiesiskām darbībām cietušiem bērniem; ▪ izdevumā „Sociālās palīdzības vēstis” Nr. 20 publicēts raksts par Liepājas rajona pašvaldību pieredzi un pakalpojumiem sievietēm un bērniem vardarbības riska gadījumos.

			LPS	-	Šādas konsultācijas un informācija tiek sniegta, taču statistiskajās atskaitēs netiek prasīts sniegto konsultāciju skaits un šādā veida uzskaitē pašlaik, ja arī kādā pašvaldībā tiek veikta, tad tā ir brīvprātīga un neoficiāla.
			VCB	-	<p>Ikvienu personu, kuras cilvēktiesības ir aizskartas, var vērsties VCB ar sūdzību. VCB izskata sūdzību savas kompetences ietvaros. Sūdzības izskatīšana ir konfidenciāls un bezmaksas process. Tā rezultāts ir abu pušu labprātīga vienošanās par pieņemamu risinājumu vai pušu mierizlīgums.</p> <p>Pēc sūdzības izskatīšanas VCB ir tiesības, aizstāvēt personu tiesības un likumiskās intereses, ar aizskartās personas piekrišanu iesniegt iestādei iesniegumu vai tiesai pieteikumu tādās administratīvajās lietās vai civillietās, kurās prasības būtība ir saistīta ar atšķirīgas attieksmes aizlieguma pārkāpumu.</p>
			IEM	-	<p>EQUAL projekta „Atvērtu darba tirgu sievietēm” ietvaros 2006.gadā tika turpināts darbs pie starpinstitucionālās sadarbības mehānisma modeļa izstrādes, kura mērķis ir sniegt starpinstitucionālu un starpprofesionālu palīdzību cilvēku tirdzniecībā cietušajām personām. Līdz 2006.gada beigām plānots sagatavot modeļa izdevuma manuskriptu.</p> <p>Sadarbībā ar Resursu centru sievietēm „Marta” 2005.gadā sniegts atbalsts 16 personām, kas cietušas no vardarbības ar cilvēku tirdzniecību saistītajos noziedzīgajos nodarījumos.</p> <p>Turpinās Valsts policijas sadarbība ar Krīzes centru „Dardedze”, bāriņtiesām un citām institūcijām, palīdzot no vardarbības cietušajiem nepilngadīgajiem.</p> <p>EQUAL projekta „Atvērtu darba tirgu sievietēm” ietvaros 2006.gadā izveidots Interneta portāls par cilvēku tirdzniecības problēmu www.cilvektirdznieciba.lv. Cita starpā tas paredz arī iespēju tiešsaistes režīmā saņemt speciālistu – policijas un sociālo darbinieku konsultācijas.</p> <p>VP piedalījās IeM projektā par sadarbību ar Rīgas pilsētas nevalstiskajām organizācijām, kurā plānotas arī kopīgas sanāksmes Latvijas reģionos. Sanāksmju mērķis ir apzināt sadarbības iespējas cīņai pret vardarbību.</p>

					Valsts policija izstrādā mājas lapu bērniem un jauniešiem „Sargā – sevi”, kurā arī būs sadaļa par palīdzības sniegšanu vardarbības gadījumos.
--	--	--	--	--	---

Lietotie saīsinājumi:

AIM	- Aizsardzības ministrija
AM	- Ārlietu ministrija
BM	- Bērnu un ģimenes lietu ministrija
CSP	- Centrālā statistikas pārvalde
ES	- Eiropas Savienība
ESF	- Eiropas Sociālais fonds
FM IAUI	- Finanšu ministrijas Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija
FM VID	- Finanšu ministrija Valsts ieņēmumu dienests
IEM	- Iekšlietu ministrija
IZM	- Izglītības un zinātnes ministrija
ISEC	- Izglītības satura un eksaminācijas centrs
LAD	- Lauku atbalsta dienests
LBAS	- Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība
LDDK	- Latvijas Darba devēju konfederācija
LM	- Labklājības ministrija
LPS	- Latvijas Pašvaldību savienība
NRTP	- Nacionālā radio un televīzijas padome
PVO	- Pasaules Veselības organizācija
SAM	- Satiksmes ministrija
SO	- Sabiedriskās organizācijas
TM	- Tieslietu ministrija
TM NP	- Tieslietu ministrijas Naturalizācijas pārvalde
TM UR	- Tieslietu ministrijas Uzņēmumu reģistrs
UNDP	- Apvienoto Nāciju attīstības programma
VAS	- Valsts Administrācijas skola
VCB	- Valsts cilvēktiesību birojs

VDI	- Valsts darba inspekcija
VM	- Veselības ministrija
VM VFI	- Veselības ministrijas Valsts farmācijas inspekcija
VP	- Valsts policija
VIDM	- Vides ministrija
VIDM VVD	- Vides ministrijas Valsts vides dienests
VIDM DAP	- Vides ministrijas Dabas aizsardzības pārvalde
VSAA	- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
ZM	- Zemkopības ministrija
ZM PVD	- Zemkopības ministrijas Pārtikas un veterinārais dienests

Labklājības ministre

D.Staže

Valsts sekretāre	Eiropas un juridisko lietu departamenta direktora p.i.	Par politikas plānošanu un koordināciju atbildīgā amatpersona	Par kontroli atbildīgā persona	Atbildīgā amatpersona
B.Paševica	A.Vanaga	G.Liepiņa	Z.Uzuliņa	E.Celmiņa

31.01.2007 16 : 36

9779

E.Celmiņa

7021684 Elina.Celmina@lm.gov.lv